

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inservati: do 9 peti vrst 4 D, od 10—15 peti vrst 4 D 50 p, večji inservati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti se pri naročitih od 11 objav naprej. — Inservati davek posebej.

Vprašanjem glede inservatov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se poštovano in za dostavo francozovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:

	V Jugoslaviji	V inozemstvu
	po pošti	po pošti
12 mesecev	Din 144—	Din 264—
6	72—	132—
3	36—	66—
1	12—	22—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Jugoslovenski optimizem.

Pogled na politično in strankarsko situacijo v prečasnih krajih, zlasti na Slovensko, Hrvaško, Dalmacijo, Vojvodino in Bosno kaže, da smo z državnim in nacionalnim optimizmom na pravi poti. Ta optimizem je dobil glavno oporo v pogrešeni poti g. Radića v London in v njegovi prostovoljni odsotnosti iz Hrvaške, kjer je prej magično obdelaval široke mase seljaštva in kateremu se je celo letos pomladi posrečilo poloviti slovenske avtonomistične in bosanskomuslimanske politike v svoje megle federalistične mreže. Situacija se je na Hrvaškem znatno poboljšala. Hrvatski opozicijski listi ne pišejo več žolče in hudobno, kakor so delali, ko jih je inspirirala nesrečna, povojna, seljaškoljubiška in atavistična mentalnost hrvaškega tribuna.

Poslabšala se je situacija samo v Sloveniji in deloma v Bosni, kjer so začeli slovenski in muslimanski klerikali v zadnjih dneh s skrajno ogabno propagando proti državni avtoriteti in proti zvezi z Beogradom. Ta časnikarski pojav nima večje politične veljave, kvečjemu da se klerikali sami s tako pisavo še več izločajo iz resne kombinacije bodočih vladnih sestav in državnih akcij.

Optimistična je situacija na Hrvaškem, v Bosni in v Dalmaciji, kjer popušča kot rečeno Radićeva seljaško-republikanska in federalistična zagreznost. Razen tega se v teh pokrajinah pojavljajo inteligentni politični pokreti, ki silijo na nove rešitve in na srednje linije nacionalne in državne politike. Intencije teh srednjih-oziroma posredovalnih poizkusov morebiti niso najboljše. Poizkusi kot taki pa dokazujejo novi interes, ki vlada v mestih in med inteligenco ter zlasti načelno zmotnost in brezpredmetnost takozv. državnopravnih pokretov Jugoslavije, v prvi vrsti seveda revizijskih in federalističnih akcij. Danes nihče več ne zagovarja in utemeljuje potrebe federalistične ureditve države s konkretnimi gospodarskimi potrebami in interesi. Federalisti sami govorijo rajši o megleh »narodnih individualnostih« in o »hrvaških in slovenskih ideologijah«, puščajoč stvarne in dejanske interese podrejenih pokrajin pri miru. Saj govorijo obratno vsi dejanski, resnični, stvarni interesi za čimvečjo državno, obrambno, prometno, nacionalno, gospodarsko in kulturno vzajemnost jugoslov. pokrajin!! Nacionalni in posredovalni pokreti se jačajo! Federalistične težnje hrvatskih mas vpadajo. Opozicijsko časopisje, federalistično piše popolnoma aktualno. Aktivno kritizira sedanje vladno delovanje. Po naših dnevnikih čitamo pretežno samo še o vladnih aktih, o davčni politiki, o zunanjih zapletih,

o valutnem vprašanju itd. Povsod govorimo o reškem problemu ali o izdajstvu vitalnih interesov, kregamo se za kuluk in dobre ceste, klerikali bi radi razven tega še kulturno in duševno eksploatacijo lepe slovenske pokrajine, bosanski muslimani pa vladne stolčke v Beogradu in avtonomno komando v Bosni. Skratka: v prečasnih politiki opazimo pomiritev, široke mase zapuščajo neaktualna in državnopravna gesla, časopisje se bliža stvarni razpravi vsakdanje gospodarske, zunanje, notranje, upravne in kulturne politike. Tok stvari se pomaloma vrača v normalno strugo. Separatisti in nazadnjaki, ki so hoteli vreči mogočno stavbo državne in narodnega edinstva, dobrino enotne države od Triglava do Soluna, se porazblinjajo. Se vedno je dnevni in stvarni interes zmagoval nad teorijami, oziroma meglemi, nazadnjaškimi teorijami »plemenskih individualnosti«. Jadransko morje, pristanišče, preko-

morska veletrgovina, zadrugarstvo, melioracije, železniške zveze in drugo bo kmalu zavzelo prvenstveno mesto v naši politiki. Takisto se bo zgodilo na Hrvaškem in v Sloveniji ter v Bosni, Crngoriji, Makedoniji in Banatu. Ljudje vidijo, da je boljše posnemati zapadne narode v ustvarjanju kulture in gospodarstva, v zidanju univerz in učilišč, v prosvetljanju širokih mas, v razvijanju socialne zaščite, v napredovanju kmetijstva, industrije, trgovine, prometa itd., itd., skratka, da je pametnejše graditi trdno domovino in jo kulturno in gospodarsko izpopolnjevati, kakor se izgubljati v megle teoretične in separatistične pokrete, ki niso niti miselno, niti stvarno, niti politično izvedljivi, ker se jim protijo dejstva zgodovinskih procesov, duševna sorodnost, geografska enotnost ter zunanje-politična skupnost jugosl. prebivalstva in teritorija, ki sta poklicana, da zgradita nov nacionalni in kulturni lik v družini slovenskih narodov.

Sem Benelli je fantazije.

Ob neki proslavi »borcev« je znani italijanski pesnik Sem Benelli razlagal mislijo Italije na Jadranu in bližnjem Vzhodu.

Govoril je tako-le: Vedno sem bil in tudi ostanem prepričan, da je Italija poklicana, da uredi, koordinira in morda tudi združi vse balkanske narode in posebej Jugoslovane. Italija je danes, kakor nekdanji stari Rimljani, ustavila navale severa na trdem granitu Alp, ni pa se dovolj pobrigala, da bi politično in duševno odstranila nevarnost z Vzhoda. Samo naš politični genij nudi Vzhodu bratsko roko za sodelovanje z veliko evropsko civilizacijo. Pa tudi za Vzhod ne more veljati drugi cilj nego trdna zveza z Rimom. Jadransko morje, naše morje, je pot, preko katere se udrži ta zveza. Položaj Italije napram vzhodnemu Jadranu je ta le: Naša civilizacija je edini svetilnik, ki ga je obhajal. Druga obal Jadrana, obližena z Italijani, ki ne popuščajo, kateri smo mi pravi gospodarji, in potem, ko smo zrušili veliko cesarstvo, mora biti naša ali vsaj pod našim političnim vplivom, toda brez robstva. Tamkajšnje prebivalstvo bo prvo, katero se okoristi z našim napredkom, pa tudi ne more boljši in bolj ekonomično živeti nego z nami. V javnosti, umetnosti in v višjem življenju smo mi njihovi učitelji. Ako bi nas ne hoteli, zapadejo barbarstvu. Ako bo Jadransko morje v celoti poverjeno Italiji, bo občutil dobrobit ves Vzhod, ako ne, bo slabo zanj in za Italijo.

Tako je fantaziral pesnik Sem Benelli med »borci« v Bariju. Italijanski pesniki in nepesniki govorijo preveč o italijanski civilizaciji in o porušenju av-

striškega cesarstva. Je že smešna tista trditev, da je italijanski vojak razbil Avstro-Ogrsko. Zato se ne sploščva več niti zavračati jo. Kar se pa tiče civilizacije, naj se gospodje Italijani potrudijo najprvo med svoje ljudstvo, katero naj primerno izobrazijo, da ne bo statistika izkazovala po italijanskih provincah do 80 odstotkov analfabetov, in to baš v sedanjih časih, ko italijanski politiki in pesniki dan na dan trobijo v svet visoko pesem o italijanski kulturi. Škandal za Italijo je ono grozno analfabetstvo in pripravlja se nov škandal v Julijski koloniji, kjer se odpirajo vrata analfabetstvu, to je v deželi, kjer ga pred vojno skoro ni bilo več. Zelo medel je tisti sijaj italijanske civilizacije. Kolikor je še tega sijaja in svita, naj ga Sem Benelli nikar ne pošilja preko morja k nam, marveč naj ga nameri raiše med svoje italijanske analfabete. Boljše delo bo storil.

Sem Benelli je imel že takoj po končani vojni v Pulji javen govor o Jadranu. Napovedoval je takrat z Jadrana možnost za velik sporazum in za srečo jadranskega brega, lahko se razvije blagor z Jadrana ali pa bojno klanje. Tako je bil zaključil takratni svoj pulski govor. Res je, da je lahko eno ali drugo, res je pa tudi, da dela rimska politika samo za italijansko prevlado in jugoslovensko ponižanje na Jadranu. To pa ni pot za zvezo med Rimom in Vzhodom! Pa tudi nikdar ne bo Jadransko morje v celoti pod italijanskim gospodstvom, da bi občutil Vzhod »dobrobit« Italije. Ako je ne občuti, bo boljše zanj pa morda tudi za Italijo, od katere zahtevamo pred vsem, da neha s svojim poseganjem po Dalmaciji.

Telefonska in brzojavna poročila Nemčija ob robu gospodarskega propada.

Značilen govor novega državnega kancelarja o gospodarskem in političnem položaju Nemčije.

— Berlin, 4. decembra. (Izv.) Državni zbor je vzel imenovanje nove vlade na znanje. Pri čitanju imena pravosodnega ministra dr. Emmingerja so komunisti pristavljali ironične opazke.

Državni kancelar dr. Marx je dobil takoj besedo. Po nekaterih uradnih opazkah o spopolnitvi novega kabineta je kancelar s posebno zahvalo pozdravil zunanjega ministra dr. Stresemanna, da je bil pripravljen prevzeti zunanje ministrstvo, ker je tako ohranjena kontinuiteta v nemški zunanji politiki, omenjal je tudi dosežane uspehe in zasluge dr. Stresemanna za nemški narod.

Dr. Marx je za tem imel kratek apel na državni zbor in nemški narod, izvajajoč: Z ozirom na želostni, da, strašni politični in finančni položaj domovine je najvažnejša in prva dolžnost vsakega, ki deluje v javnem življenju in v strankah, pred vsem tudi dolžnost vlade, da vse odstrani, kar bi bilo pripravno žalilob že preglednoka nasprotja v našem narodu povečati. Moj boj ne gre danes niti proti desnici, niti proti levi, temveč proti vsem, ki skušajo nemškemu narodu odvzeti s silo in zvijačo zadnjo, kar mu je še ostalo: »Edinstvenost naroda« (Bismarckovo odobravanje.)

Vsa sila vlade in političnih strank se mora v tem osredotočiti, da dvignemo naš narod in našo domovino iz globokega propada gospodarskega in finančnega poloma, v katerega smo bili pahnjeni po nesrečnem izidu svetovne vojne. Rešiti ga moramo!

Seja ministrskega sveta.

Volitve v oblastne skupščine. — Nove dvanajstine.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Včerašnja seja ministrskega sveta je trajala od 17. do 20. Zunanji in notranji ministri sta poročala o položaju. Zunanji minister dr. Ničič je obvestil vlado, da je sestanek Male antante v Beogradu končno javno določen za 7., 8. in 9. januarja za časa praznovanj božičnih praznikov. Kratka razprava je bila o Radićevi propagandi v Londonu in kako je treba pričeti akcijo, da se nadaljno rovanje Radićevo v inozemstvu onemogoči.

Notranji minister Milorad Vujičić je poročal o razdelitvi države na oblasti. Delo v ministrstvu je končano in se ima razdelitev izvesti do konca tega meseca. Likvidacija sedanjih pokrajinskih uprav v Hrvaški in Sloveniji ima biti končana do konca leta ali vsaj do prve polovice meseca januarja 24, tako da bi volitve v oblastne skupščine bile v mesecu februarju.

Ministrski svet je za tem obširno razpravljal o parlamentarni situaciji in o delu narodne skupščine. Ministrski svet je ugotovil, da ne bo proračunska debata v skupščini končana do konca tega leta, da ni torej dana možnost za

(Odobravanje.) V vseh svojih delih mora biti nemški narod preinjen in prepričan, da smo s svojimi gospodarskimi in finančnimi silami v resnici pri koncu.

V finančnem vprašanju stoji vlada pred težavno rešitvijo, stoji pred svetovno nalogo. Kancelar je za tem kratko navajal vse težavnosti finančnega problema in ovire, ki se stavijo vladi. Vlada je primorana uvesti nova izjema pooblastila in nove davke. Vprašanje časa je še, če se nam posreči v zadnjem trenutku rešitev pred grozečim razpadom. Pri pooblastilnem zakonu pridejo v poštev vse odredbe na podlagi finančnega programa ministra dr. Luthra. Vojaske izjemne odredbe bodo takoj preklicane, ko nastopijo mirnejše razmere in ko prenehajo rovariti drzni elementi. Posebno pozornost bo nova vlada posvečala razmeram v zasebnem ozemlju. Kljub vsem separatističnim poskusom bo vlada zvesto in trdno branila državno edinstvo. Prebivalstvo ob Reni in v Ruhru nam lahko zaupa, da storimo vse v njih korist, kar sta možna v sili nemška država in nemški narod.

Končno je kancelar pozval državni zbor, da naj deluje v blagor in prid nemške države in naroda. (Živahno odobravanje.)

Seja državnega zbora je bila po končanem kancelarjevem govoru zaključena. Danes ob 2. popoldne se državni zbor po novno sestane, da razpravlja o pooblastilnem zakonu. Socialni demokratje predložijo kompromisne predloge.

pravočasni sprejem proračuna, v sled česar so potrebne dvajsetstine ter je odločeno, da finančni minister predloži skupščini zakon o dvanajstinih. Vlada je tudi redigirala vsebino odgovora ministra pravde na interpelacijo dem. posl. dr. Sečerova o razvlečanju sekvestra nad posestvom grofa Czeconitsa. Za ta odgovor vlada v parlamentu veliko zanimanje.

Na predlog ministra financ je vlada dovolila kredit beogradski občini za razne investicije v znesku 12 milijonov kot predujem. Ta kredit z že danim predujemom 5 milijonov, celotno 17 milijonov, se ima vstaviti v državni proračun. Odobreni so bili končno večji in manjši krediti ministrstvu za župe in rade.

Velika povodenj v Italiji.

— Milan, 5. dec. (Izv.) Poročila iz alpskih kraljev gorjenj Italije javljajo o novih velikih povodnih katastrofah. V dolini Domodossola je reka Toce, ki se izliva v Lago Maggiore, prekrasna bregovja in razdrta vse nasipe. Dolina Fornazza je popolnoma poplavljen. Prebivalstvo v nižinah je zbegano in beži v višje ležeče kraje. Mnogo vasi je porušeni in popolnoma poplavljeni. Dvojnina železniška proga, po kateri vozi v domodossolski dolini simfonijantni ekspres je v nevarnosti, hati se je, da bo povedeni dva železniška mosta odnesla. Trg Domodossola je pod vodo. Povodenj še narašča.

Kornel Makuszyński:

Žena s srcem.

(Dalje.)

»In slikamo?«
»Tudi slikam.«
»Ljudi ali drevje?«
»Ljudi.«
»To je zanimivo. A drevja ne?«
»Ne.«
»To je zanimivo. In ali slikate otroke ali odrasle?«
»Odrasle in otroke...«
»To je zanimivo! Otroke... ljubi Bog! Otroke...«
Slikar je vesel sklonil glavo in jo pogledal ves blažen.
»Zakaj vzdihujete, milostljiva?«
»Ker slikate otroke. Ah, kako bi hotela imeti otroke.«

Uboga žena je vprla pogled nekam v daljavo.

Slikar pa se je zganil, ker do sedaj je imel opravka samo z ženskami, ki so se bale otrok kot živega ognja. Hotel ji je zato reči nekaj, kar bi bilo sladko kot med.

»Milostljiva, dobri ste, jako dobri.«
»Jaz? O, ne, dragi gospod... Ne verujte tega. Ljudje pravijo, da sem zlobna.«

Kri je zaplala v slikarju.
»Ljudje so opice, milostljiva.«
»Oh, ne obsojate nikogar. Morda sem res zlobna, kdo ve?«

»Lažejol.«
Duša ga je zopet sunila v rebra, naj govori bolj dostojno.

»Milostljiva, vi ste jako dobri.«
»Govorite to od srca?«
»Častna beseda.«
»Pravite to, ker ste vi dobri.«
Slikar se je protivil.
»O prosim, res ne!«

»Ne odmičate se... Blizje... Še, toda še... Vi ste zelo simpatični slikar...«

Slikar je kar sijal od navdušenja. Hipoma je začutil, da se je dotaknilo njeno koleno njegovega kolena. Ni se upal pogledati, kako se je to zgodilo, toda duša mu je mela roke od veselja. V sencih mu je gorelo, soba pa je plesala pred njim. Otomana pod njim pa je drhtela.

»Nič se ne čudite... Sem tako osamljena, tako strašno osamljena. Sedaj imam vas. Toda morda me vi ne marate?«

Slikar je hotel skočiti, da jo prepriča, pa mu je bilo žal kolena. Zato je samo umolknil v znak začudenja, da se ga more osumiti take lahkomisljenosti.

»Ste že kdaj ljubili?«
Slikarju je pošla sapa radi tega vprašanja.

»Se nikoli.«
»In sedaj ne ljubite nikogar?«
»Častna beseda, ne!«
»Roko na srce!«
»Častna beseda.«
»Ker žal bi mi bilo...«

Slikar se je kar cedil od ljubeznjivosti.

»Žal bi vam bilo?«
»Oh, in še kako. Vi imate globoke oči. Zaljubila bi se samo v te oči...«

»Ah, kaj bi govorili to, milostljiva!«
»Ne verjamejte?«

Slikar se je močno pritisnil k kolenu.

Žena je nekoliko odprla usta in zamižala. On pa se je stisnil k nji in

nihče na svetu bi ga ne mogel v tem hipu odtrgati od nje.

»Zdi se mi, da je nekomu jako lepo?«

»Naravno, je odvrnil slikar.
»In nekdo bi želel, da bi mu bilo vedno tako?«

Pred slikarjem se je odprlo nebo.

»Milostljiva, še vprašujete?«
In nagnila se je tako blizu, da je čutil na licu njene lase. Duša v slikarju je začela poskakovati. Zašumelo mu je v glavi, objel jo je krog pasu in jo poljubil na usta. O, ubogi in srečni slikar!

Iztrgala se mu je in skočila zadrihana v kot sobe.

»Kaj počnete! Ste zblazneli?«
Slikar je stal sredi sobe prav tako zasoplen in jo gledal sramežljivo.

»Častna beseda, da nisem hotel. Bedak sem in milostljiva naj me kar pri vratih vrže vun.«

»Nespodobni ste; če se ne poboljšate, se skregava.«
»Poboljšam se.«

»Kaj boste sedaj mislili o meni? Za kakšno boste imeli? Kaj mislite, če

je ženska sama, da se lahko ž njo vse dela? Kaj ne? Tako mislite?«

Slikarja malo da niso polile solze.

Hotel ji je pojasniti vse, pa ni mogel.
»Boste mirni?«

Bom, častna beseda, da bom.«

»No, tedaj pa prosite odpustčanja. Samo v roko. Nič več! Sedaj je dobro.«

Tišina.
»Gospod, vi ste strastni.«

»Kje nekje.«
»Res, ugriznili ste me v ustne. Ali je to lepo?«

Slikar se je potuhnil kot otrok.

»Milostljiva, nisem hotel; častna beseda, da nisem hotel. Vi ste nekako...«

»Vi ste veliko dete.«

Slikar je opazil, da se jasni, pa se je zopet ojunčel. Stopil je zopet k nji tako blizu, da mu je postalo vroče. Oči so se mu svetile kot mačku v marcu. Po hrbtu pa mu je kar gomazilo.

»Vi ste, milostljiva, kako naj rečem...«

»No?«

»Prelesta ženska: človek ne ve, kaj dela.«

(Dalje prih.)

Komentarji o kraljevem odhodu.

Nove kombinacije.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Odhod N. Vel. kralja Aleksandra I. v Pariz daje beogradski javnosti povod za razne komentarje in kombinacije. Oficijsko poročilo ni zadovoljilo javnosti, ker so bili razlogi za odhod nezadostni. Kakor poroča »Vreme«, ostane kralj okoli sedem dni v Parizu, kamor je prišel inkognito. Na izključno — če bodo prilike dopuščale — da kralj potuje tudi v London. Kraljev odhod spravlja v zvezi z nepričakovanim stališčem nekaterih velešil napram našim zahtevam v republiškem problemu in glede nemške note o ustavitvi dobav naših držav. — Včeraj so se pojavile tudi iz Bukarešte vesti, da je tja prišel bolgarski kralj Boris, da je bil v stikih s člani dvora in da potuje v Pariz, kjer se nahaja kralj Aleksander. — Nekateri politični krogi so tudi razširili vest, da se Aleksander sestane v Parizu z Venizelosom, da se z njim dogovori o ureditvi grških razmer.

SEKCIJA ZA KONTROLO MEDNARODNEGA PROMETA.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Ministrstvo zunanjih del je odredilo, da se ustanovi posebna komisija za kontrolo mednarodnega prometa na Gjerdanu ob Donavi. Ta komisija bo v toliko podrejena tudi prometnemu ministru, v kolikor prihaja v poštev mednarodni železniški promet. Te dni je bila posebna komisija v Gjerdanu, ki si je ogledala gotova poslopja. Komisiji je prisostvoval tudi načelnik oddelka za izvršitev mednarodnih pogodb dr. O. Rybač.

RAZDELITEV DUNAJSKIH ARHIVOV.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Med našo in avstrijsko vlado so se dolgo vodila pogajanja o razdelitvi dunajskih arhivov. Naši delegaciji je uspelo, da je dosežen sporazum glede dokumentov in listin, ki se nanašajo na osamlje naše kraljevine. Dunajski poslanik Tihomir Popović je sporočil vladi, da je bila dne 1. decembra t. l. podpisana in odobrena od avstrijske vlade konvencija o razdelitvi arhivov.

Knjiga o reškem vprašanju.

— Rim, 4. dec. (Izv.) Te dni izide v založbi Zanichellijevi knjiga o reškem vprašanju, kakor se je preimenovala onstran Atlantskega morja. Reški narodni svet je dne 30. okt. 1918 sklenil aneksijo k Italiji. Svoj sklep je postavil pod varstvo Amerike, matere svobode in splošne demokracije, pričakuje potrditve s strani mirovne konference. O sklepu je obvestil Orlando italijanskega poslanika v Washingtonu, nato pa je Sonnino takoj nujno brzojavil, da poslaničnega šefa sponzorirani ameriški vladi reškega sklepa. Sonnino se je zdelo takrat vsa stvar preizkušnja in bi utegnili močilo mirovno delo. Aneksija naj bi se izvršila ob priliki. Sonnino je nato ostro nastopil, ko so zavezniki rekli, da naj pošlje Srbija svoje vojaštvo na Reko. Zahteval je, da se lahko pošlje francoski ali angleški vojak, jugoslovenski pa ne. Knjiga vsebuje potem tako-le Italijanom v prilog prirojena poročila, kako je Knox nastopil proti Wilsonu, kaže se vsa italijanska odpranost proti Jugoslovenom v reškem vprašanju, omenja Wilsonovo spomenico o Reki, ki odločno odbija italijanske zahteve, nato pa navaja »tajnost«, zakaj je bil Wilson nasproten Italijanom. Ameriška javnost je bila sovražna Japonci, kateri bi zahtevala takojšnjo izpolnitev svojih tajnih dogovorov, ako se prizna londonski pakt. Tako je bila Wilsonova akcija po notranjepolitični potrebi orientirana proti Italiji. Sonnino je zastopal stališče, da se ima aplicirati londonska pogodba. Rečeno pa se preupsti naloga, da vzdržijo svojo pravico do samoodločbe, ki je druga pa neutajena stvar.

Pravijo, da se reško vprašanje te dni reši in Mussolini je v zbornici že namignil, da je dovršena jugoslovenska parenteza. Knjiga ima služiti zadnji fazi reševanja reškega problema.

ODHOD DR. BENEŠA V PARIZ

— Praga, 4. dec. Zunanji minister dr. Beneš je odpotoval v Pariz k seji sveta Društva narodov, ki je določena za 10. t. Minister dr. Beneš se na poti ustavi v Švici pri predsedniku republike dr. Masaryku.

VPRAŠANJE ODPRAVE POTNIH VIZUMOV.

— Dunaj, 5. dec. Gremliju avstrijskih trgovcev je prof. Kelsen predložil strokovno poročilo o odpravi potnih vizumov v češkoslovaško in ostali sosedni državi. V interesu Avstrije je, da se vizum odpravi. Češkoslovaški bo potem po načelu medsebojnosti vse odredila za njih odpravo.

BRATISLAVA PRISTANIŠČE.

— Praga, 4. decembra. Slovaški narodni poslanci, ki pripadajo vladini koaliciji, so predložili skupščini načrt o ureditvi Donave pri Bratislavi za pristanišče v mednarodnem donavskem prometu. V Bratislavi naj bi vse svetovne transportne trdnice postavile skladišča za tranzitni blagovni promet med severom in črnilim morjem. Ko se uredi razmere z Madžarsko, je upati, da postane Bratislava važno tržišče v trgovini Češkoslovaške z Madžarsko.

ITALIJA PRIZNA SOVJETSKO RUSIJO.

— Rim, 4. dec. Po poročilu oficioznega »Corriere d'Italia« bodo v kratkem končana pogajanja med Italijo in Rusijo za sklenitev definitivne trgovinske pogodbe. V prihodnjem obdobju namerava Mussolini v rimski zbornici priznati sovjetsko republiko Rusijo.

RAZKOL MED ČESKO IN SLOVAŠKO LJUDSKO STRANKO.

— Bratislava, 4. dec. (Izv.) Slovaški separatizem pod vodstvom znanega leaderja ljud. stranke Hlinka je prišel v zadnjem času v konflikt z načelstvom češke ljudske stranke, ki odločno odklanja vsako misel o dualizmu. Češka ljudska stranka je složna v svojem naziranju, da Hlinkovega programa, v kolikor govori o avtonomiji Slovaške, ni mogoče odobravati. Parlamentarni klub češke ljudske stranke stoji sicer na stališču, da je mogoče o tem problemu debatirati, toda ker gre poslanec Hlinka v svojih zahtevah predaleč in govori o nekakem dualizmu, je pričakovati, da pride med obema strankama v kratkem do razkola. To bi imelo tragične posledice za slovaške separatiste, ki jih je dosedaj v parlamentu podpirala češka ljudska stranka. Opaža se, da je začel separatizem na Slovaškem izboljšati tla pod seboj. Ideja enotne države pridobiva vedno več nistašev celo med onimi, ki so doslej slepo zapuili Hlinki.

VOLITVE V ALBANSKI PARLAMENT.

— Milan, 4. decembra. Volitve poslancev v albansko konstituinto so po poročilih iz Tirane določene za 26. december. Dne 27. novembra so bile volitve poverjenikov, ki volijo poslance. Po poročilih iz Tirane je vlada pri teh volitvah dobila znatno večino. V severnem delu so vladi nasprotni politični agitatorji provocirali nered in izgrede. Vladi je tja poslala močne oddelke orožništva. Severni kraji so nasprotni sedanjemu tiranski vladi Ahmed bega.

Granatni nanad na zborovanje.

— Bielefeld (Švica), 4. decembra. Med govorom dveh poljskih poslancev na ljudskem zborovanju je nekdo vrzel v dvorano dve granati, ki sta mnogo oseb ranili. 24 oseb je bilo lahko, 3 težko ranjenih.

Politične vesti.

— Nemci in vlada. Te dni sta posetila nemška poslanca dr. Kraft in Moser ministrskega predsednika Pašića in zahtevala, da se sprejme v državni proračun tudi primeren kredit za ustanovitev in vzdrževanje nemških osnovnih in srednjih šol, sicer da stopijo nemški poslanci v opozicijo. To vesi komentira neki beogradski list popolnoma pravilno tako-le: Zanimiv je ta nastop nemških poslancev. Nemci se svobodno gibljejo v naši državi. Imajo svoja glasila, ki so čisto sovražna razpoloženja proti naši državi. Imajo veliko število svojih šol, pa so vključni temu nezadovoljni in nečejo razumeti, da je ta država samo in izključno Srbov, Hrvatov in Slovencev in da je kot taka priznana od vseh velešil. Na to bi nemška gospoda ne smela pozabiti, ker vsakega potrpljenja mora biti enkrat konec. Naj se nemška gospoda napoti v Istro, Goriško, Tirolsko in Madžarsko in se prepriča, kako »svoboda« tam diha narodne manjšine, pa naj s tem primerja našo lojalnost in naš demokratizem. Svetujemo našim Nemcem malo več skromnosti, ker bo sicer tudi našega potrpljenja konec. Minister notranjih del bi moral posvečati več pozornosti nemškemu gibanju in uveljaviti tudi napram Nemcem zakon o zaščiti države, ustavo in druge zakone.

— Razvrstitev uradnikov. Pred današnjo plenarno sejo skupščine se ob 9. dopoldne sestane parlamentarni odbor, ki ima predložiti vladno naredbo o razvrstitvi uradnikov. Vladi je na snočni seji sklenila nekatere spremembe k naredbi.

— Konkordata z Vatikanom. Komisija za proučevanje konkordata z Vatikanom je včeraj popoldne v ministruver dokončala načrt konkordata, ki se takoj predloži ministrskemu svetu v proučevanje in odobrenje. Za tem se prično šele oficiozna pogajanja z Vatikanom. Kakor javljajo iz Rima, je tudi Vatikan izdelal načrt in protipredloge.

— Boj nemških bojševikov proti vladi. Komunisti so nastopili proti generalu Secktu, ki je prepovedal obstoj njih stranke. Iz ukrepa nemške komunistične stranke je razvidno, da bo komunistična stranka v Nemčiji in v bodoče obstajala in zasledovala svoj cilj t. j. napraviti iz Nemčije sovjetsko republiko. Da bi se zabranilo preganjanje članov in ovrnanje njih delovanja, bo postavljen na mesto centrale direktorij kot voditelj stranke, čigar sedež bo izven nemških državnih mej — v inozemstvu. Knjižice članov in prispevke v markah bodo razglašili za neveljavne. Kontrola članov se bo vršila na ilegalen način. Posebno bodo poostreni pogoji za sprejemanje v stranko. Kdor bo hotel postati član komunistične stranke, bo moral privedi s seboj najmanj dva zanesljiva komunisti, ki sta vsaj 2 leti v stranki, kot poroka. Če bi kdo postal izdajalec, ali bi se vrnil v stranko kot ogledalo, bo zaigral

svoje življenje in zapade revolucijski jušici stranke.

— Beogradski »Preporod« preneha začasnó izhajati. Uredništvo pravi, radi reorganizacije v tiskarni, z druge strani pa zaradije, da list definitivno preneha.

— Nikante! Iz Londona poročajo, da je bolgarski zunanji minister zaprosil antanto, naj dovoli Bolgarski zopetno uvedbo obvezne vojske. Prošnjo vtemeljuje z bolgarskim javnim redom, ki je baje zelo omajan. Menimo, da antanta ne bo kar tako ugodila tej bolgarski želji, za katero se skrivajo skomine po starem bolgarskem zahrbtnem militarizmu, od katerega smo ravno mi Jugoslovenci prešli v bližnji preteklosti najhujše in celo izključne udarce. Utemeljitev z nesigurnostjo javnega reda je jalova. Pač pa smemo bolgarsko oboroževanje po pravici odkloniti tudi s tega stališča, ker bolgarska nima nasprotnika, ki bi grabil po njeni zemlji in ogrožal njeno sedanjo samostalnost. Oborožena Bolgarska pa bi bila trajna in zelo nerodna nevarnost za našo Jugoslavijo. Zato naj naša diplomacija zastavi vse sile, da prepreči željo bolgarske vlade!

— Zakon o sodnikih. Na včerajšnji seji sekcije zakonodajnega odbora, ki razpravlja zakon o sodnikih in reorganizaciji sodišč, so bili sprejeti členi 17. do 24. Pri členu 17. je bila sprejeta sprememba glede premeščanja sodnikov. Sodniki se morejo premeščati na njih prošnjo ali disciplinarnim potom, nikakor pa ne brez njih privolitve. Člen 18. je spremenjen v tem smislu, da kasacijska sodišča določajo, katerim poklicem se sodniki lahko posvetijo. Člen 19. priznava sodnikom vse politične pravice. Členi 20. do 24. so bili sprejeti brez vsakih sprememb. Dosedanje besedilo člena 24. o vpokojitvi »za vpokojitev je potrebna efektivna služba 30 let« se nadomesti z besedilom »za vpokojitev je potrebno 30 let take službe kakor jo zakon zahteva za ostale uradnike«. Za danes ob 17. popoldne je določena seja sekcije.

Julijska krajina.

— Z Goriškega. Odbor političnega društva »Enotnost« v Gorici je sprejel resolucije proti odloku rimske vlade, kateri s pretežnimi o boleznih, nespoštnosti in nezadostnem znanju italijanske izganja iz službe jugoslovenske sodnike. Dekret navaja tudi »druge vzroke«, tako da je slovenski uradnik prepričan oblasti, da ga vrže lahko na vsak način iz urada. Slovensko ljudstvo smatra omenjeni odlok za nezaljšano krivico in zahteva, da morajo ostati slovenski sodniki v njegovi sredi. — Nalivi po vsej deželi so napravili ogromno škodo. Soča s pritoki je bila poplavlja nitve in travnike, voda je odnesla mnogo blaga, krme, lesa, izpodlela ceste, odnesla manjše mostove in brvi, nekateri kraji so bili skoro docela pod vodo. V Idriji je povoden napravlila škodo nad 100.000 lir. Iz skladišč je odnesla moko in slanine. V Baški dolini je voda odnesla drva in pokvarila ceste. Šempasko polje je bilo podobno jezeru. Tudi na Vipavski strani je škoda velika. Vsa obrečna pokrajina je bila pod vodo. Ministrstvo za javna dela je izdalo odredbe za nujne ukrepe in dolžitve škode. — Trg sv. Andreja v Gorici, ki je obetal italijanskim trgovcem iz starih provinc velike dobičke, je uspel slabo. Prišlo je sicer obilo ljudstva z vseh strani, toda kupčije na Travniku so bile medle. Na živinskem trgu pa je bilo živahno. Dobra je bila kupčija z govejo živino. Ob tej priliki se je zopet pokazalo, kako napolni goriško mesto samo slovensko ljudstvo. Povsodi je prevladala slovenska govorica. Stara je resnica, da brez Slovencev Gorice ni.

— Otvoritev tehničnega tečaja na tehničnem zavodu v Vidmu se je izvršila na slovensen način dne 2. t. m. Profesor Budau je zastopal idrijskega ravnatelja Žnidaršiča. Ravnatelj Tivarovi je pozdravil profesorje slov. tečaja in »italijanske dečke« slovenskega jezika, ki se v Vidmu okoristijo z italijansko kulturo.

— Tri ure na teden. Okrajni šolski sveti predpisujejo za pouk slovensčine v ljudskih šolah tri ure na teden. Italijanski je odmerjeno po Gentilijevem šolskem zakonu pet ur na teden v prvih treh letih in v naslednjih po 6 ur — za slovensčino pa so določene bore tri ure! Minister Gentile se bo še dalje ponahal, kako se v Italiji spoštuje jezik narodnih manjšin. Sedaj so še tri ure — čez čas ne bo nobene več! Slučaj v Gorici to napoveduje.

— Dika fašizma ostane onorevole Giunta. Na fašistovskem protestnem zborovanju v Rimu je zmerjal jugoslovenske poslance »astrohpetci, podleži« in rekel, da jim grozi v parlamentu s svojo škafličico za cigarete, s katero jih hoče ostrašiti. To je povedal potem, ko se je pohvalil s svojim zločinom, izvršenim nad Balkanom v Trstu. Giunta so naši poslanci »vigilacchi«! O tem, kdo je »vigilacco«, bi se dalo govoriti, pa bi sramota ne ostala na naši strani! Ta tako nizkotno razpoloženje »onorevole« je desna roka predsednika Mussolinija! Nato je razumljivo marsikaj...

Gospodarstvo.

POPLAVA IN NJENE GOSPODARSKÉ POSLEDICE V GORNJI SAVSKI DOLINI.

Vsled porušena železniške proge pri Podnartu je cel jeseniški kot odrezan od zaledja in je brez vsakega stika z notranjostjo države. Ima tri izhodišča v inozemstvo preko Podbrda in preko Planice v Italijo ter preko Podrožice v Avstrijo, kjer je tudi tranzitni promet preko Maribora omogočen z našo državo.

V odrezanem jeseniškem kotu se nahajajo velika industrijska podjetja, katerih obrat je sedaj vsled prekinjenja železniškega prometa ogrožen. Tu je pred vsem imenovati Kranjsko industrijsko družbo, ki samo na Jesenicah zaposluje okrog 2000 delavcev v svojih tovarnah na Fužinah, na Savi, Javorniku ter na Dobravi. Dalje je Cementarna v Dovjem ter cela vrsta lesnih industrij, ki se nahajajo v neposredni bližini skoro vseh postaj gornje Savske doline.

Vsa ta podjetja, posebno pa železarne in cementarna, so vsled porušena proge priča v težak položaj, ker jim ni mogoče dobaviti za obrat potrebnega premoga ter drugih surovin in materiala, obenem so pa tudi odrezana od svojih odjemalcev, katerim ne morejo poslati svojih izdelkov. Ako ta situacija potraja nekoliko dni, bodo podjetja primorana znatno omejiti ali pa celo ustaviti obrate, kar bi za zaposleno delavstvo v teh industrijskih centrih postalo katastrofalno.

Tudi je cel jeseniški kot sedaj odrezan glede oskrbovanja živil od notranjosti države in bi tudi dvojno prekladanje cene blaga preveč podražilo. Enako je s tranzitnim prometom preko Celovca in Dravske doline do Maribora, ki bi tudi blago podražilo v izdatni meri.

Zato je edini izhod, da se z vso energijo takoj prične delo na upostavitvi provizorične zveze na porušenem delu železniške proge, da se tovrni promet z gornjim delom savske doline omogoči. Neodpustno bi bilo, ako bi se v tem oziru z nepotrebnim brokratizmom izgubljal čas, ker vsak dan zakasnitve povzroča nedogledne posledice. Pričakujemo zato od merodajnih faktorjev, da dajo sekciji za vzdrževanje proge nemudoma vsa potrebna sredstva na razpolago in da se s pomočjo tehničnih čet našega volaštva delo najpozneje v teku enega tedna tako daleč dovrši, da bo upostavljena provizorna zveza za tovrni promet.

BEogradSKA TRGOVSKA ZBORNIKA ZA JADRANSKI KONGRES.

Dne 1. decembra se je vršila plenarna seja Beogradske trgovske zbornice, na kateri so se razpravljale, kot pravi poročilo, zelo važne trgovsko-politične zadeve. O poteku seje izda zbornica v kratkem daljše poročilo, za enkrat pa objavljamo kratke komunikacije, iz katerega izhaja, da se je zbornica začela tudi z jadranskim vprašanjem. Že na plenarni seji meseca maja je namreč Beogradska trgovska zbornica sklenila sklicati velik jadranski kongres, na katerem bi se razpravljalo o izgradnji jadranskih pristanišč. Sklep se je na seji dne 1. decembra znova obravnaval in so sklenili sklicati kongres, čim bodo dani pogoji za njegovo uspešno delo. Na tem sklope nas zanimajo dve vprašanji. Najprej vopodbiti interes beogradske trgovske sveta za našo jadransko obalo. Mi doma pisemo in zahtevamo iz višjih, idealnih razlogov jadranski pravce naše države, na nas realnost že dohitava in prehiteva. Trgovski svet naše centrale išče že sam od sebe bodoče pravce naših veletrgovskih potov ter se zavzema za izgradnjo jadranskih pristanišč, ker vidi, oziroma sluti, da po tej poti pridemo do popolne trgovske samostalnosti in do vseh neizmernih trgovskih in splošno-gospodarskih dobrin pomorske države. Zelim, da se inicijative beogradske trgovske sveta oklenemo predvsem zapadni deli naše države, ki bodo s kongresom nenov sredno okoriščen. Ne vemo, kaj je mislila Beogradska trgovska zbornica z odgoditvijo kongresa s pristavkom, da zani še niso dani uspešni delovni pogoji. Ali je upoštevala sedanjo politično in javno abstinenčno prečinskih kraljev ali pa je nemara onarila, da se naše trgovske zbornice ne odzivajo kongresni misli, kakor je pričakovala in da tebe vprašanja naši trgovski krogi ne forsirajo kakor velevali njih neposredni trgovsko-politični in splošno-gospodarski interesi? Bodi kakorkoli! Greh bi bil, neodgovoriti, da se vprašanje izgradnje jadranskih pristanišč zavlačuje v nedoglednost in da se zlata misel jadranskega kongresa, sprožena po najkompetentnejšem činitelju trgovskega sveta cele države, po Beogradske trgovski zbornici ne izvaja iz nujnih delovnih razlogov. Jadranski kongres naj se vrši čimprej, kompetentni krogi, trgovski in gospodarski, naj forsirajo nleza prireditve in naj pripravijo najkompetentnejše statistično in drugo gradivo, ki je potrebno za stilizacijo in osvojitve primerljivih pravcev naše splošno-državne in jadranske politike, torej izgradnje jadranskih pristanišč.

— Novosadska blagovna borza 4. decembra. Na produktih borzi notirajo: Pšenica bačka, 79/80 k. 100% kasa, 3 v. 320—330; rž bačka 66-67 k. 25% kasa, 3 v. 250, oves bački, Striborica dupl. kasa 3 v. 220; koruza za marec-april: dupl. kasa, 18 v. 210—225; 100% kasa, 4 v. 220, dupl. kasa 1 v. 215 za marec-april, 100% kasa, 4 v. 230; za marec-april, 5 v. 230; stara 1 v. 235; Bosanski Brod 10 v. 245, banatska, 3 v. 207—250, banatska Zenta, dupl. kasa, 1 v. 210, ližol beliški, 1 v. 250, moka baza štev. »6« 4 v. 310—325. Tendence nekoliko slabša.

— Obrtniški koledar za leto 1914. lično vezan in v priročni obliki je izšel. Vsebuje poleg člankov, ki se tičejo davkov, obrtne pravice, obrtnega sodišča ter carine prostega uvoza potrebnih za obrtnike in industrije celo vrsto drugih podatkov, ki so vsakemu obrtniku, pa tudi industriji in trgovcu vsak dan neobhodno potrebni. V njem so med drugim podatki nastitnjeni tudi uradni podatki ter naslovi carinskih posrednikov, špedicij, anončnih in reklamnih zavodov, bančnih zavodov v Sloveniji itd. Koledar se naroča pri Pokr. zvezi obrtnih združenj za Slovenijo v Ljubljani in stane 1 komad 10 Din. Poština posebej.

— Novi zakon o takсах in pristojbinah izide v kratkem v celoti v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo«. Opozorjamo na to interesente.

Prosveta.

Repertoire Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri večer.
Sreda 3. dec.: Zaprt
Četrtek 6. dec.: Smrt majke Jugovića.
Red A.
Petek 7. dec.: Kar hočete. Red B.
Sobota 8. dec.: Danes bomo tiči. Izven.
★ ★ ★

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri.
Sreda 3. dec.: Zaprt.
Četrtek 6. dec.: ob 4 popoldne Janko in Metka, mlad. predstava.
Petek 7. dec.: Gosposvetki sen. Red B.
Sobota 8. dec.: Mignon. Ljudska predstava.
★ ★ ★

Književnost.

— Ivan Albrecht: Andrej Ternouca. Načrti in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Reljefna karikatura iz minulosti. Splošna knjižnica št. 10. Ljubljana 1923. Strani 55. Cena broš. 6 Din, vez. 11 Din. Reljefna karikatura iz minulosti! No, tudi danes je dosti stiličnih med nami, bodisi v enem ali drugem oziru. Zato je Ternouca dasi le persiflaža živ junak, a kosmič in telesom. Dasi ga vodi usoda in ne njegovo hotenje, je vendar pristopen čitatelju, ki morda utegne za trenutek celo pozabiti, da avtor v Ternocu ni hotel ustvarjati, temveč se samo enkrat nasmejati tistim ljudem, ki bičajo uboga Pegaza samo zato, da delajo poklone na to ali ono stran. Oprema je lepa in cena nizka; zato bo Andrej Ternouca gotovo lahko našel pot med bralce.

— France Veber: Problemi sodobne filozofije. Splošna knjižnica št. 9. Načrti in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani 1923. 340 strani. Cena broš. 24 D vez. 30 Din. — Pričuči spis bi lahko imenovali avtorjevo apološko filozofijo, toliko z ozirom na filozofijo samo, kolikor z ozirom na njen stik bodisi z drugimi vedami, bodisi z ostalim vsakdanjim in nevsakdanjim življenjem. Kakor sam pravi, je namen te knjige predvsem ta, podati kakšno enotno sliko sodobne filozofije, da bo čitatelj mogoč spoznati njene glavne težnje in videti na njej to, kar je podrti in zrušeno, kakor tudi to, kar naj zopet nanovo izpolni vse nastale praznine. Temu odgovarja tudi vnanja oblika spisa. Problem sledi problemu, najprej tako, kot ga polmuje sodobna tradicija, potem pa tako, kot si je njega rešitev zamislil avtor sam. Z ozirom na glavni namen spisa se tudi mikler ne spušta v velike podrobnosti, temveč skuša odkriti več ali manj načelne in tipične strani vsakega vprašanja, posebno pa one, ki segajo mej znanosti tudi v temne globine ostalega sodobnega življenja, vsakdanjega in ne vsakdanjega. V zvezi s svojim glavnim namenom skuša avtor tem potom ad oculos pokazati, kolik pomen gre prav v naši dobi filozofiji kot samonikemu kulturnemu činitelju in kako malo je upravičeno nje pojmovanje s strani večine sodobnega omikstva, katero uprav na tej točki ne umeva lastne dobe, temveč sledi slepo zastarelim nazorom druge polovice prejšnjega stoletja. Zato lahko knjigo toplo priporočamo vsakemu, ki mu je na tem, da prouči psihološko strukturo naše dobe tudi z onih plati, ki jo neprimakljivo loče od nedavne preteklosti.

— Sadjarstvo. Spisal Ivan Bella, kmet. svetnik in ravnatelj državne kmetijske šole v St. Juriju ob Južni Zelenici. V tekstu je 147 slik, v prilogi 18. Načrti in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 85 Din. Strani 430. — Pisatelj sam pravi glede knjige v uvodu: Po kruti vojni mora nastopiti doba najživahnejšega gospodarskega dela. Naše posebno ugodno podnebje naravnost iziža za sadjarstvo. V svoji petindvajsetletni praksi sem mnogo potoval, opaziral, primerjal in prevdajal. Spoznal sem domače pa tudi inozemsko sadjarstvo temeljito. Priznati pa moram, da sem našel drugod, kjer so naravne razmere manj ugodne, povprečno več in lepših uspehov nego pri nas. Natlačeno spoznavanje različnih pogojev, načinov, tvarin, sedulojčih moči, koristnih in škodljivih vplivov itd. so za uspešno sadjarstvo važni pogoji. Izkustvena vrtnarska navodila se bila prej starim vrtnarjem in sadjarjem edino vodilo. Danes pa imamo že druge pripomočke. V tej knjigi podam najvažnejše v tem oziru. — Knjiga sestoji iz šestih delov, katerih prvi del govori o koristih in pogojih sadjarstva, smerih in pogojih za uspešno sadjarstvo; drugi del obsega dreveničarstvo; četrty oskrbovanje drevia, kako branimo sadre dreve raznih bolezni, škodljivcev in drugih neugodnih vplivov, peti del o norabi sadja. — Pravi okras knjigi je 165 slik, ki so vse naravni posnetki. Toplo priporočamo vsem vrtnarjem, sadjarjem, gospodarjem.

Sokolstvo.

— Sokol Ljubljana II. priredi v soboto dne 8. decembra t. l. ob pol 8. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma telovadno akademijo, pri kateri nastopijo vsi društveni oddelki. Po telovadnem nastopu zabavni večer s plesom.

— Sokol. Novomesto. Dne 1. dec. je priredil tukajšnji »Sokol« izborno uspešno akademijo. Na sporedu je bila igra g. prof. Modrijana: »Sokol na plani«, telovadne in orkestralne točke. »Sokol na plani«, je krasna simbolična igra v 4 slikah. Prvo dejanje se vrši na bojnem polju, kjer padejo slovenski vojaki. Slovenskemu vojaku se prikaže v omotici sin Dušan, kateremu izroči poslednjo voljo in ga opozarja: »Dušan ne pozabi, da si Sokol!« Vile Slovenke zatisejo padlim vojakom oči. Drugo dejanje se godi na gorski trati. Vile Slovenke pokažejo Dušanu prošlost slovenskega naroda, tlačenejo od zverskih oblastnikov in ga navdušujejo za slava dela započeta po očetu Sokolu. Dušan se zaoblubi: postal bo Sokol, kakor je bil oče. V tretjem dejanju, ki se godi pod vaško lipo širi dušan med tovariši narodno zavest in sodeluje v boju za svobodo. Dušan se v četrtem dejanju, pred skalno duplino — pokaže vilo Slovenke Dušanu duplino na »Črni gori«. Dušan pobije s pomočjo svojih tovarišev — vrlih Sokolov — črno pošast in reši Slovenijo. Vojaki Sokoli se vračajo iz boja in naznanjajo rojstvo Jugoslavije. To je kratka vsebina igre. O posameznih igralcih posebej razpravljati se mi ne zdi potrebno, ker se je vsak potrudil in postal to kar je mogel. K izbornemu uspehu igre gre v prvi vrsti hvale za učitelju Menartu, ki je s pomočjo g. avtorja bilo do podrobnosti izrečeno. Kako lepo je bil nastudiran nastop v prvi sliki, vstop v drugi ali pa napad na zmaja v zadnji. Hvale gre tudi g. prof. Rustiji, ki je po melodiji »Naprej zastava slave« zložil telovadbo za tretjo sliko. Igra »Sokol na plani« bi najtopleje priporočal vsem sokolskim društvom in želim bi, da bi jo kmalu videli nastopiti v »Sokolu«. Poleg te igre je spisal g. prof. Modrijan še krasne otroške igre, kot: »Zelja, lezerska deklica«, »Med škrti in med vilami«, kjer pelje otroka v oni pravilni svet, tja za deveto goro. In takih lepih iger mi rabimo! Slovenci imamo malo otroških iger in še med temi jih je zelo malo, ki bi bile pisane za otroško dušo. Zato so nam te igre dobrodošle! »Damon in Melita« je drama vzeta iz grške mythologije, »Gorazd«, drama iz življenja starih Slovanov. Sicer o teh igrah obširneje prihodniti. Telovadne točke so bile lepo izvedene. Najbolj je ugajala igra »Konjiki«. K lepemu telovadnemu uspehu gre zahvala vadiтелям, posebno pa načelniku Sokola g. Papežu, poštvalnemu, da le malo takih. Dijaški orkester imamo že prejšnjih dni v najlepšem spominu. Njegov nastop nas je skoro iznenadil. V kratkem času svojega obstoja je pokazal izredni napredek. Bil je lep in za bodoči glasbeni razvoj mnogo obetajoč nastop. Upamo, da se dirigentu g. sod. Romihu posreči sedanjim orkester izpopolniti tudi v raznih drugih za celotni orkester potrebnih godali. Dne 2. dec. je »Sokol« akademijo ponovil. Uspeh je bil še večji. Želeli bi, da bi se ta prireditev, dopolnjena s par deklamacijami ali drugimi dramskimi točkami, ponovila.

— Sokolsko gledališče v Radovljici uprizar 8. tm. ob 20. uri v 9. tm. ob 15.45. uri zgodovinsko dramo »Lukrecija Borgia« od priznanega francoskega pisatelja V. Hugoja. Junakinja igre, Lukrecija, je znana občinstvu iz romanov »Otroci papeža« in »Hči papeža«. Dejanje se vrši deloma v Benetkah deloma v Perari.

— Sokolstvo društvo na Jesenicah je priredilo, kakor je bilo že javljeno, v proslavo obletnice našega ujedinenja dne 1. tm. telovadno akademijo, ki jo smemo šteti med najlepše prireditve tega društva. Slavnostni govor je imel dr. K. Kogoj, ki je v poljubni obliki in vendar z besedami polnimi navdušenja in ljubezni do domovine obrazložil zbranemu občinstvu in članstvu pomen tega dneva. Ko je zaključil svoj govor, so zadoneli močni akordi državne himne, prvi javnosti namenjeni nastop jeseniške sokolske godbe. Sledili so na to izredno točnost nastopi posameznih telovadnih oddelkov, ki so brezhibno izvajali pestri telovadni del programa. Posebej naj bomo omenili zlasti vaje z lok, s katerimi je nastopila ženska deca in ki so gledalce naravnost očarale. Krasni sta bili tudi deveterici članic in članov. Posamezne telovadne nastope je spremljal društveni salonski orkester, med drugim pa je nastopal društveni pevski zbor. Spored je zaključila z izbranimi komadi društvena godba, ki je pokazala navdušujoč uspeh temeljite priprave. Celo prireditev je bila živ dokaz vztrajnega in smotrane notranjega sokolskega dela. Akademija se ponovi v nedeljo dne 9. tm. ob 13. popoldne, da bo omogočena udeležba tudi zunanjim posetnikom. Dr. O.

Glasbeni vestnik.

— I. interna vaja konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani se vrši v petek dne 7. decembra ob pol 17. popoldne v Filharmonični dvorani. — Pristop imajo samo starejši gojencev konservatorija.

— Koncert na korist Dečlega in materinskega doma kraljice Marije v Ljubljani se izvaja dne 10. t. m. ob 20. v Filharmonični družbi. Spored izvajata: Dr. Aleksander Rigo, operni baritonist, in Janko Ravnik, konservatorijski profesor. Spored: 1. a) Adamci: Noco! je na svetla noč. b) Ravnik: Vavalec. c) Škerjanec: Vija. d) Lalovic: Svetla noč. e) Lalovic: Pesem starca. 2. a) Brahms: Sam na polju. b) Mahler: Odmrl sem za svet. c) Lovo: Pevec Tom. d) Schubert: Atlas. d) Wolf: Lovec podgan. 3. a) Strauss: Lubezen svojo nošn. b) Frank: Nastrutto. c) Debussy: Mandolina. d) Musorgsk: Iz plesov smrti. e) Podoknica. b) Volvoda. Sedež so v predprodaji v Matični knjižarni. Z ozirom na dobodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

Gornjegradski okraj in Ljubljana.

Za bodočo razdelitev Slovenije v mariborsko in ljubljansko Oblast, ki se bo v doglednem času izvršila, se, kar je naravno, v prvi vrsti zanimajo one občine, pri katerih je zaradi njihove izredne geografske lege dana eventualnost, da se lahko priključijo ali tel ali oni Oblasti. So to predvsem v Gornji Savinski dolini ležeče občine Solčava, Luče, Ljubno in poleg njih še Gornji grad, Bočana in Nova Štifta.

Dejstvo, da pride Celje, ki je ob enem sedež okrajnega glavarstva, pod mariborsko Oblast, bi govorilo za to, da bi se tudi imenovane občine priključile tej oblasti, in sicer zaradi gospodarskih in drugih stikov, ki jih imajo s Celjem.

To je sicer res, a vključ temu pridemo, upoštevajoč razne in nikakor ne postranske okoliščine, do uverjenja, da bi bilo mnogo bolj umestno, ako bi se dodelile te občine ljubljanski oblasti.

Ena teh okoliščin je ta, da so imeli ti kraji Gornje Savinske doline že od nekdanj z Ljubljano mnogo bolj ozke zveze, nego z Mariborom, ki jim je ostal zaradi svoje oddaljenosti vedno le nekako bolj tuje in nepoznano mesto. Ta zveza z Ljubljano se je vršila in se vrši s posredovanjem sosednjega Kamnika, osobito odkar je bila zgrajena železniška proga Kamnik-Ljubljana. Gornji grad veže s Kamnikom preko Črničva napeljana avtomobilska cesta; iz Solčave in iz Luče pa vodi na sosednji Kamnik tudi v najhujših zimah pregrajena pot čez Volovjek v Črno. To so dejstva, na katera bi se moralo na vsak način ozirati. Naj omenimo samo mimogrede, da je imela n. pr. Solčava pred vojno svojega pota, ki je hodil mnogo let vsak teden v Ljubljano; zdaj pa ima istotako potovko, ki je letos po leti hodila celo po dvakrat na teden čez Kamnik v Ljubljano.

Se v ožjem stiku s Kamnikom in Ljubljano so seveda Luče, ki so Kamniku bližje nego Solčava. Isto velja tudi za Ljubno, ki je z Gornjim gradom vezano z avtomobilsko cesto.

Te okoliščine govore odločno za to, da bi prišle imenovane občine pod Ljubljano in ne pod daljni Maribor.

Nastane torej edino le vprašanje, ali bi priključitev teh občin k ljubljanski oblasti morda utegnila kaj uplivati bodisi v tem ali onem oziru na dosedanje gospodarske in prometne odnose teh občin napram drugim krajem, n. pr. Celju itd.?

Jasno je, da ne pride to vprašanje v ničemer v poštev in da je vsako razmišljanje o njem sploh odvečno. Priključitev teh krajev ljubljanski oblasti bi ne imela niti najmanjšega upliva na kakršnokoli izpremembo teh odnosov in v res gospodarski in ostali promet bi se vršil nemoteno in neovirano kakor doslej. To je na dani ležeče.

Nasprotno pa si je treba z vso resnostjo postaviti pred oči neko drugo nad vso važno okoliščino, in ta je sledeča: ako pridejo te občine pod ljubljansko Oblast, je z vso gotovostjo pričakovati, da bo le-ta z vso verno delala na to, da se prometne zveze med Ljubljano in njeni oblasti dodeljimi kraji v kolikor mogoče izboljšajo in stalno uredijo! O tem ne moremo imeti nobenega dvoma. Na eni strani bi ne utrpelo imenovane občine absolutno nobene izgube, na drugi strani pa bi se nudile čisto naravno in samo od sebe veliko večje prometne ugodnosti. Itoče se zveze teh krajev s Kamnikom, oziroma z Ljubljano.

Računati je treba tudi s tem, da bi bila v tem slučaju izključena kaka eventualna redukcija ali premetitev uradov, ki se nahajajo sedaj v Gornjem gradu.

Naj razmotiramo vso to zadevo s kateregakoli vidika, na podlagi navedenega moramo priti do prepričanja, da bi imela priključitev teh krajev ljubljanski oblasti za le-te edino le same pozitivne posledice brez vsakršnih negativnih, in nadejati se je, da bodo morda in faktorji to uvaževali in da bodo odločili tako, kakor to zahteva istinito dane obstoječe razmere. Želeli bi bilo, da se o tem predlogu v prvi vrsti izrečejo prizadete občine.

Občni zbor podružnice Kmetijske družbe v Ljubljani.

Načelnik podružnice Kmetijske družbe za Ljubljano kmet. svet. Viljem Rohrmann je sredi ob 20. otvoril v uradnih prostorih družbe občni zbor podružnice, ki je med drugim izvolil delegate za glavni družbin zbor dne 16. decembra. Ugotovil je sklepčnost, omenjajoč, da za 4. novembra t. l. sklicani občni zbor ni bil sklepčen vsled premale udeležbe. Podružnica je bila lansko leto meseca aprila ustanovljena, se lepo razvija in šteje sedaj 280 rednih članov. Podružnica je polagala veliko važnost na povzdigo vrtnarstva in sadjarstva ter se je ustanovilo Vrtnarsko in sadiarsko društvo. Kratkotrajno je omenil sedanje politično-strankarske boje, v katere so družbo zapeljali nekateri ljudje po tragični smrti predsednika pok. O. Pirca. Glavni občni zbor Kmetijske družbe je sklican za 16. decembra t. l., a se bo moral najbrže preložiti, ker namerava vlada imenovati vladinega komisarja, da ustreže željam nasprotne stranke. Za uspešno delovanje je neobhodno potrebno, da se razmere v družbi potom pravil temeljito spremenijo. Nikakor ne more biti dovoljeno, da se predsednik, izvršilni organ glavnega odbora, postavlja nad njega. Koncem svojega govora se je načelnik spomnil v toplih besedah velikih zaslug pok. predsednika Gustava Pirca, konstatirajoč zahtevno borbo nasprotnikov proti nemu. Družba mu ohrani časten spomin. Spominjal se je tudi članov vlad. svetnika

Munde in blaginjska Iv. Prijatelj. Tajnik Albin Dular je prečital kratko poslovno poročilo, od 240 članov zadnjega občnega zbora se je število povečalo na 280.

Na predlog g. Viktorja Rohrmanna je prešel občni zbor takoj k volitvam delegatov v glavno skupščino. Načelnik V. Rohrmann je pripomnil, da sta mu bile predloženi dve listi. Obe imate skupne kandidate, samo glede kandidatur inž. Kosmacha in Leop. Zupančiča obstoje difference. Po daljši debati, v kateri ni prišlo do popolnega sporazuma med SKS in ostalimi naprednjaki, so bile izvršene volitve. Kandidat Josip Puh je dobil od 54 oddanih glasov 41, dočim inž. Kosmač 12, 1 glas Zupančič. Kot delegate so bili soglasno izvoljeni: Gombač Fran, viš. klet. nadzornik, Hrovatin Maks, lastnik tiskarne, Jamnik Alojzij, dipl. agronom, Turk Josip, posestnik in trgovec, Šterk Peter, posestnik in trgovec, Pogačnik Fran, posestnik in trgovec, Josip Puh, posestnik, pa z večino glasov.

Odobreno je bilo blaginjsko poročilo in sprejet predlog za spremembo pravil glede sklicanja in sklepčnosti občnega zbora, kakor je Simon Praprotnik predlagal resolucijo, da se izreče bivšemu podpredsedniku Jacu radi njegovega postopanja napram odboru nezaupnica. Resolucija je bila soglasno in z odobravanjem sprejeta. Občni zbor je bil nato zaključen.

A. B.:

Spomini na Josipa Stritarja.

SPOMINI NA JOS. STRITARJA.

Pisec črtice »Dunajska slovenska kolonija in Stritar« se je v toliko zmotil, ker zamenjava proslavo pok. 50letnice z 60letnico. Na 60letnico, temveč ob proslavi 50letnice na Dunaju dne 5. junija 1886 je izdal jubilar tiskanico »Rojakom«, ki se je začela: »Ne meni slave, dragi bratje moji, kaj to, če zvest sem domovine sin!« (Pesem je priložena v Stritarjevi antologiji str. 234).

Kakor znano se je pesnikova 70letnica slovesno obhajala v Ljubljani v jubilarjevi navzočnosti. Pri oni priliki je naš veliki pesnik razdelil med navzoče pri slavnostnem banketu v Narodnem domu sledečo tiskanico, ki se ni sprejela v nobeno zbirko: Hvala! Ze zopet slavnosti! — Ta na čast je meni, Ko solnce mi zahaja za goro. Da dnevi niso vsi mi izgubljeni, Naj ta slovesni dan mi porok bo; A vendar slave to je preobilo, Vse mi je delo moje zaslužilo.

Kako naj prav zahvalim se? — Govoril Vam bodem, kakor mi veli srce: Kar nameraval sem, ne kar sem storil. To naj velja, za to mi hvala gre; Marljivo moje rodoljubno delo Uspeha mi je pravega imelo.

Moža slavila lani je Ljubljana. Ki je povzdignil vse slovenski rod; Stijajna njemu bodi slava dana. Nje žarek pozni moj obseval god; Sve razsvetljuje solnce žar kraljeva, Od meseca je solnce žar odseva.

Prešerno venec! Mi za njim hodimo, Hvaležni, vredni vzornega moža; Od njega rodoljuba se učimo. Kreposti, plemenitosti, moštva! Prešernov duh naj krepko nas prešine, Nas vse, in rod slovenski ne pogine! Kot urednik »Slov. Branika« sem se leta 1914 obrnil na taktar 78letnika pesnika za določene prispevke reviji. Prejel sem sledeči v marsičem značilni odgovor: »V Aspangu dne 5. sušca 1914. Visokočislani gospod rojak!

Dragi prijatelj!

Vaše prepričljivo pismo me je kaj razveselilo; žal, da Vaši želji, kakor bi rad, ne morem ustreči. Za take spise, kakor si jih mislite Vi, je potreba nadporednega mladostnega navdušenja. Srečen, kdor ga ima še dandanašnji pri nas; jaz ga nimam! Kam pa naš pogleda človek v naših časih po svetu, veliki »kasarni«, okrog, da bi zagledal kaj veselja, tolažljivca?

Mene je, poleg moje starosti, še posebno pobilo in potrl, kar smo videli zadnje dni na Balkanu. Toliko krvi prelite, slovenske krvi, a zakaj komu v prid? Rumunu, Grku in — Skiptarju; še celo premagani Turčin se lahko smeje; saj ga malo boli, pa vse simpatije zase, posebno nemške! Pa to bratovstvo klaniel Pa te grozovitosti, sramota slovanstvu! (Pesnik je imel v mislih takozvano »revanžo« Borgarov proti dotedanjim zaveznikom Srbom. Op. naslovnik).

Oj ti Balkan, oj ti Balkan, kako krvav si in solzan! Kriz bratov v boju te počila, Solz britkih rosa je počila; slovenska slova razdejana, je v zemlji tvoji pokopana! Oj ti Balkan, oj ti Balkan, britko te pomni bo Slovan!

Pa ta ruska politika, sam vrag jo razumi! — Ali ta ljubi car nima dovolj sveta in ljudstva in dovolj sirmstva in bede v lastni deželi? Kar se tu plete, ni v prid, v škodo in pogubo je vsemu slovanstvu, posebno avstrijskemu! Rosegger pa jazi! On velikega, mogočnega naroda slaven sin, jaz pa —! (Pisec je namreč naprosil velikega pesnika naj bi sprožil v našo obrambo paralelno akcijo, kakršno je napravil Rosegger za milijonski sklad nemških bojnih organizacij.)

Bog dad srečo Vašemu rodoljubnemu delu; žal da mi moje stanje ne pripušča, kaj pripomoči, kakor bi rad.

Z rojaskim pozdravom

Jos. Stritar.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1923.

Izjava.

Na podlagi pisma, katero je pisal svoječasni predsednik mariborske Orjune g. R. Rehar svojemu prijatelju g. Lj. Jurkoviču, ki je to pismo objavil v listih, smo v štev. 242, z dne 23. X. in v štev. 243, z dne 24. X. t. l. očitali gospodu ministru n. r. dr. Gregorju Žerjavu, da je on vprizoritelj raznih izgrediv zoper državne funkcije in tudi napada na prostore našega lista. G. dr. Žerjav je vsled teh očitkov vložil proti nam tožbo. »Slov. Narod« se je obrnil na g. R. Reharja v Mariboru ter ga zaprosil, da mu da na razpolago dokazni material za svoje trditve, ki bi bil našemu uredništvu služil kot podlaga za našo obrambo. Na ponovno prošnjo se nam je g. Rehar odzval v pismu, v katerem pravi, da nam s konkretnimi podatki ne more poslužiti in da ni proti druju Žerjavu trdil ničesar pozitivnega, temveč da je izrazil samo, da se mu »zdi« in da »ima vtis«, da »ima svoje prste vmes dr. Žerjave«. Dokaz tega »vtisa« prepušča g. Rehar nam in pa umetnosti našega zagovornika... Z ozirom na vse to lojalno izjavljamo, da preključujemo očitke, izvršene proti dr. Žerjavu, prepuščajoč moralčno odgovornost g. R. Reharju v Mariboru. — V Ljubljani, 3. decembra 1923. Uredništvo »Slov. Naroda«.

— Dr. Perič ne namerava izvajati konsekvenc! »Slovenec«, glasilo klerikalne stranke, ki je sedaj obenem tudi službeno glasilo socijalista dr. Periča, pravi, »da »Zveza delovnega ljudstva« in večina ljubljanskega občinskega sveta ni razbita, ako iz nje izstopi deset komunističnih občinskih odbornikov. Zato tudi županu dr. Periču ni treba, da bi izvajal konsekvence ter odstopil, ker se gospod župan še vedno lahko opira na absolutno večino občinskega sveta 26 občinskih svetovalcev. t. j. 16 SLS in 10 socijalistov«. — To je zelo komodno stališče, ki ga po tej izjavi »Slovenec« zavzema župan dr. Perič in z njim tistih par takozvanih »socijalističnih« občinskih odbornikov, ki so se prodali in udinjali klerikalcem. Toda stvar pa je vendarle nekoliko drugačna, kakor si jo predstavlja g. dr. Perič v svoji težnji, da bi se vzdržal na župan'skem stolčku. Klerikalci, komunisti in socijalisti so si priborili večino v občin'skem svetu le, ker so osnovali »Zvezo delovnega ljudstva«, ki je nastopila pri volitvah kot enotna politična organizacija in vložila tudi skupno kandidat'sko listo. Na ta način je tej »Zvezi« pripadlo 36 mandatov. Iz te »Zveze« so sedaj izstopili komunisti, kar pomenja toliko, kakor da je razpadla ona enotna politična organizacija, ki je bila predpogoj za zmago klerikalno-komunistično »socijalističnega bloka, ki je donesla temu bloku 36 mandatov. Formo sicer imajo še klerikalci in nazovi »socijalisti« v občinskem svetu večino, dejansko pa so to večino izgubili v tistem trenutku, ko je razpadla »Zveza delovnega ljudstva«. Ker pa nikakor ni dopustno, da bi na magistratu gospodarila faktična manjšina proti volji ogromne večine ljubljanskih volivcev, je dolžnost vlade, da uvažuje dejanski položaj in pripomore principu večine, na katerem stoji tudi občinski volilni red, do veljave. Ako dr. Perič nima dovolj takta, da bi storil to, kar bi v njegovem slučaju storil vsak drug pošten in dostojen človek, mora pač vlada intervenirati ter z ozirom na bistveno spremenjeno politično grupacijo v občinskem svetu, ki je potisnila klerikalce in nazovi »socijaliste« v manjšino, odrediti brez odlaganja razpust občinskega sveta! To je conditio sine qua non. Pričakujemo, da bo pokrajinska vlada brez obotavljanja izpolnila to svojo dolžnost, ker se niti trenutka ne sme trpeti, da bi dejanska manjšina diktirala svojo voljo večini ter jo terorizirala. Sicer pa je mestno gospodarstvo v take desolatnem stanju, da je treba tudi v tem oziru najenergičnejših odredb. Nujno potrebna je torej radikalna operacija, in to je razpust občinskega sveta. Pokrajinska vlada ima sedaj besedo. Čakamo na njene ukrepe.

— Prodaja vojašnice v Ptuj. Vojška oblast namerava prodati na javni dražba tako imenovano dominikansko vojašnico v Ptuj. Prodaja je razglašena po raznih listih, vendar pride vojaška oblast s prodajo dosti prepozno. Sedaj primanjkuje denarja; industrijska podjetja pa so si tudi že izbrala prikladne kraje in prostore. Zakaj se je prodaja zavlačevala celih pet let, ni znano. Sedaj ni pričakovati, da bi prodaja imela ugoden uspeh. To mora biti znano tudi državi in upravi. Na drugi strani pa je tudi znano, da potrebuje država v Ptuj prostore za predmete monopolov, kakor za sol, tobak, žgalice itd. Bati se je, da bo vojašnica po ceni prodana, potem pa bodo iskali prostore za shrambo soli, tobaka, pa jih ne bodo dobili. Ali bodo gradili nova skladišča? Na to se ne sme misliti, ker za to bi pri nas ne bilo dobiti denarja. Monopolska uprava

bo iskala skladišča, našla pa bo le male prostore, ki jih bo treba pa drago plačati. Dominikanska vojašnica pa ima velika skladišča, veliko dvorišče, vso obdano z visokim zidom! Vojašnica je ločena od vseh stavb, stoji na lepem prostoru. Za dovoz in odvoz ne obstoji niti najmanjša ovira! En del vojašnice bi se dal z malimi stroški adaptirati za stanovanja uradnikov ali oficirjev. To vse je upoštevanja vredno, vendar se za to nihče ne zmeni! Bodi pokrajinska uprava s tem opozorjena!

— Tako pa ne gre, Prati zamorca, je najbolj nevaležno in neuspešno delo in zato se ne šudimo, da je Miha Žužmaža iz Kopitarjeve ulice tembolj črn, čim bolj ga peremo. Kadar ga zadene mo v živo, se izogne ali pa sploh molči, kakor da ni slišal. Izogne pa se navadno tako nerodno, da se mu že na prvi korak pozna, da je vse, kar pove, izvir iz trte. Tako je tudi danes »Slovenec« zakrivil notico, ki z logiko in doslednostjo ni prav nič v sorodu. Pravi namreč, da je med manifestacijo in parado velika razlika. Njegova »moral« mu narekuje, da se narodni praznik slavi na komando od zgoraj, katoliška parada pa je izraz notranjega prepričanja in prirojenega hrepenenja vernih ovčic po zunanjem blešku in sijaju. Omeniti moramo še, da proslava narod. praznika ni nihče diktiral. Recimo, da je to res, dasi smo prepričani, da so katoliško parado diktirale eminenice od zgoraj. Bistvo problema namreč ni v tem, odkod izhaja inicijativa za to ali oni prireditelje. Gre le za dvojno moralo, ki smo jo očitali klerikalcem in ta očitke držli, ker ga ne morejo zavrniti. Odgovorite, gospodje jezuiti na to vprašanje, kako spraviti v logično zvezo vašo trditev, da kdor ljubi kako stvar v resnici in sru, mu ni treba manifestacij in pa katoliški shod, na katerem ste z muziko prapori, procesijami, grmenjem topov in agitacijskimi govori manifestirali za krščanske ideje. Iz omenjene trditve in ta sijajne parade kot dveh premis je mogoče samo en sklep: da ne ljubite krščanstva v resnici in sru, nego samo na jeziku. Tu smo vas ujeli in vsa jezuitska morala vam nič ne pomaga. Odgovorite brez zavijanja in potvarjanja resnice. Ali so vam Kristovi nauki, katerim operirate kot s svojim idejnim, političnim kapitalom, samo sredstvo za zvrševanje obrti, ali pa ste v resnici in sru prepričani katoličani in je bila vaša trditev inamijama. Kadar nam odgovorite na to vprašanje odkrito in jasno, bomo vedeli, da imamo opraviti s poštenimi ljudmi. Tako, kakor se skušate izogniti odgovoru sedaj, pa samo plijete v lastno skledo.

— O Orehkovem odstopu. Poročali smo, da je klerikalni oče, svetnik Fr. Orehek županu dr. Periču v posebnem pismu sporočil, da odlaga svoj občinski mandat. Zabeležili smo tudi, da se klerikalci na vse načine trudijo, da bi Orehka prepričali, da bi prekal svoj odstop. To se jim je sedaj tudi posrečilo. Današnji »Slovenec« namreč javlja, da je Orehek svoj odstop prekal in da so »brezpogojno podvrže strankini disciplini« in namiguje, kakor da bi bil Orehek odložil mandat samo za to, »ker je dr. Lemež posegal v zadeve kluba SLS in svojevoljno postavil in odstavil odsekov načelnike.« — No, tako nedolžna stvar z Orehkom vendarle ni bila, kakor jo riše »Slovenec«. Konflikt je bil mnogo globlji in pojavi se znova, čeprav se je klerikalcem sedaj posrečilo, da so ga začasno zalepili.

— Protitalijanska propoved ljubljanskega škofa v Vipavi. Tržaški »Il Piccolo d. S.« poroča iz Gorice, da se je mudil ljubljanski škof dr. Jeglič na povratku iz Rima v Vipavi in da je smel v cerkvi protitalijansko propoved. Svoje pamlavistične čustva je razkril pred številnim ljudstvom in obljubil odrešitev. Sprejel je tudi deputacijo žensk, ki so mu potožile o trdi italijanski sužnosti. Italijanski list pa nato sam ne verjame prav razširjeni govorici, meneč, da je najbrže legenda, toda mogoče se mu zdi, da je pa kdo drugi v cerkvi hujskal vernike. Sedaj so uvedle italijanske oblasti obsežno preiskavo, ki brez dvoma pokaže, na kako bedasto pot je zašla italijanska gonja proti Slovencem.

— Redukcija orožja. postaj. Pišejo nam: Kakor se na vseh koncih in krajih reducira urade in uradnike razun duhovščine, farovčev in samostanov, kar tudi stane obilne milijone in kjer bi se tudi lahko brez vsake škode veliko prihranilo s redukcijo, se med drugim reducira, ali se hoče reducirati tudi več orožniških postaj. Ravno pri tej redukciji je treba premisliti, če-li tako postopanje v interesu države, javne varnosti in reda. Posebno velja to za postaje blizu državne meje. V takih krajih se zbirajo, ako se počutijo varne, da ni v kraju ali pa daleč proč orožništva, ki jim je vedno za petami, razni imetj in življenju nevarni elementi, delamržežni in druga taka zalega. V take kraje tih in blizu meje najraje zahajajo državni nevarni individui, ki obmejno ljudstvo hujskajo proti državi in obstoječemu redu. In to se najraje pripeti v krajih brez orožnikov. Po vojni je bilo v ta namen ustanovljenih več takih postaj, ki so jih misli baje sedaj

opustiti, češ, da država nima denarja. Vse lepo in prav, da se varčuje. Javna varnost in red sta pa tudi nekaj vredna, če ne še več kot vsotice, ki se jih misli s tem prihraniti. Naše varnostne in državne razmere še vedno niso take, da bi bila ta redukcija še sedaj umestna. Zato apeliramo na merodajne vojaške in civilne oblasti, da se ne prenašajo. Orožniške postaje morajo ostati, kajti redukcija bi imela v tem slučaju usodne posledice. S tem se država ne bo propadla, če se plačuje 10-20 orožnikov več. Priobčujemo ta glas iz občinstva, ki se nam zdi zelo umestna. V kolikor smo informirani, se pripravljajo v naši orožniški službi važne spremembe vođe. Baje se spremeni desondarna orožniška brigada v Ljubljani po novem zakonu in polk, obenem pa bo odpravljen več orož. postaj. Tu bi bilo res umestno, da merodajni faktorji temeljito premislijo, predno se odločijo za ta korak. Bilanca javne varnosti izkazuje oslabitev v povojnem času precejšnji pasivum in če se bo še itak nezadostno in slabe plačane varnostne organe še reduciralo, bodo zavladale še bolj žalostne razmere. Prezreti pa tudi ne smemo dejstva, da bo s tem prizadeta ne samo javnost, nego tudi orožniki sami. Kaj naj počne orožnik, ki je dolga leta vestno opravil svojo službo, pa ga z redukcijo spravijo ob kruh? Vsi argumenti govore proti redukciji in to naj bi vlada tudi upoštevala. (Op. uredništva.)

— Smrtina kosa. Danes je nenadoma umrl g. Stanislav Trnkoczy, sin lekarnarja Ubaldina Trnkoczyja. Bil je simpatičen mladinec in navdušen sportnik. Zadel ga je srčna kap. Še stenoč se je udeležil nekakega športnega posvetovanja. Pogreb bo v petek 7. t. m. ob pol 15. na tujšnje evangelijsko pokopališče. Blag tu spomin, teško prizadej roditelji naše iskreno sožalje!

— Protisilni šol na Gorenjskem. Poročajo nam: Dne 8. dec. ob 11. dop. priredijo kmetje in obrtniki Radovljici, okrajna veliki protestni šol proti krivičnim in neenakomernim davkom in kuluku. Na splošno odmerjenih davkov in kuluku. Na splošno odmerjenih davkov in kuluku. Na splošno odmerjenih davkov in kuluku.

— K protisilnemu shodu na Gorenjskem. Dne 8. dec. se vrši v Radovljici shod kmetov in rokodelcev dotičnega okraja, radi krivičnega in neenakomernih davkov in kuluku. K temu bi bilo pripomniti: Kmet v radovljiškem okraju ima pri današnjih razmerah pri obdelovanju polja zrubo, posebno ako je prisiljen obdelovati polje s tujimi ljudmi. — Prisiljen je, ali sekati les, da bi tako kril navedeni primanjkljaj, ali pa prodati posestvo. Sekanje lesa tudi ne bo večno trajalo. Pri odmerjenju davkov pa žalobno ne gledajo na izgubo, nego samo na skupiček, ki ga je posestnik prejel za prodani les. — Edini dohodek, ki pa so navadno tudi le v kritje drugih gospodarskih stroškov, brez izdatkov za obleko in hrano so od sadjarstva in živinoreje. — To bi bilo treba pri odmeri davkov gotovo upoštevati.

— Izpitni rezervni oficirjev. Ministrstvo vojne in mornarice je izdelalo pravilnik o polaganju izpitov za rezervne poročnike sanitetskih, lekarniških in veterinarskih vojaških zavodov. Izdelan je tudi izpitni program. Pravilnik stoji takoj v veljavo.

— Da si ogledate! Modna trgovina na Aleksandrovi cesti v Ljubljani J. Kette prireja za bližnje praznike razstavo modnih predmetov za gospode. Lastnik firme gosp. Kette je stremel trgovec, ima sam veselje s svojo trgovino. Izložena okna so stalna privlačnost. Lepote lice našega mesta in se lahko kosajo s podobnimi izložbami katerekoli kupčijske ulice v velikih mestih. To nam je všeč! Ni težka danes našim elegantnim krogom za okus in izbrani Gospod Kette ni običajen poslovni človek. Sedanja modna razstava, ki obeta postati stalna prireditev, potrjuje dober sloves, ki ga uživa, njegov okus. Kot moderni arhitekt eleganten je v tej priložnosti razstavil zbral tako elito vabljivih predmetov, da te fascinira že ob vstopu božična prireditev. Od francoskih dišav, angleških šalov in rokavic, današnjih usnjenih posebnosti in mišnih brons pa do res uspešnih izdelkov lastne produkcije kakor košulj in pižam, je spretno zastopano vse, kar more vabiti kot posvečena modna zakuska one, ki iščejo presenečenja v darilih, ki jih vleče dolžnost ali srce. Da si ogledate! N. S.

— Ženitev hrvaškega književnika. Zagrebški listi javljajo iz Londona, da se je tam začetkom meseca novembra oženil znani hrvaški književnik Josip Kosor z lady Ivanko vd. Mitrovich, ki je bila v prvem zakonu poročena s solastnikom velike trgovske hiše v Londonu in Valparaisu Pavlom Mitrovichem. Brajle Mitrovich, rodom iz Slanega pri Dubrovniku, so znani v angleškem trgovskem svetu kot lastniki velikih tovarov solitra v Valparaisu in solastki več paroplovnih družb. Hiša Mitrovichov v Londonu je bila znana vsem jugoslovenskim emigrantom, tam so bili vedno gostoljubno sprejeti in za časa svetovne vojne je bilo pri njih živahno shajališče vseh emigrantov. Podpirali so gromotno politično propagando jugoslovenskega odbora. Književnik Kosor se je z obitelji Mitrovichov seznanil za časa svoje emigracije. Sedaj biva že dva meseca v Londonu. Kosorova soproga je v londonskih aristokratskem svetu znana kot krasotica.

— Iz našega državljanstva sta izstopila Anton Breznik iz Maribora in Cihor Bloudek iz Tacna. Oba sta sprejela državljanstvo CSR.

— Zdravniške službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrogne zdravniška za zdravstveno okrožje Breg pri Ptutu. Toplice pri Novem mestu. Soštani in službo šefa zdravniške protituberkuloznem dispanserju v Celju. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Ur. listu«.

— Celjske vesti. Porota. Uboj. V torek dopoldne se je radi nodelstva uboja zagovarjal rudar Franc Pirč iz Senovega pri Rajhenburgu. Dne 30. septembra je bila večja družba rudarjev v neki gostilni na Senovem. Po stari navadi je nastal v pijanosti med fanti prepri in pretep v ka-

terem je Franc Pirč z nožem tak obdelal Jožefa Laboharja, da je isti vsled dobljenih poškodb drugo jutro umrl. Obtožen se je zagovarjal na silobran in je bil obsojen samo na 10 mesecev težke ječe. — Radi težke telesne poškodbe se je istega dne popoldne zagovarjal pred porotniki dne 25. maja 1896 rojeni Anton Pšenčnik iz Piršenberga, občina Globoko pri Brezicah. Dne 20. sept. 1923. so v noči kožuhal pri posestniku Tereziji Jagrič v Piršenbergu. Pri tem so seveda tudi pili. Ko so bili že dobro razpoloženi, je med fanti nastal prepri in pretep, v katerem je Anton Pšenčnik z nožem težko poškodoval na glavi Martina Žitnika, vsled česar je Žitnik zgrbil desno oko. Obtoženec se je zagovarjal s silobranom in bo treba zaslišanja novih prič. Razprava je bila vsled tega preložena. — Nepobojljiv tati je 27 letni klepar Vincenc Kelner iz Trbovelj. Meseca oktobra letošnjega leta ko je ravnar kar presedel radi tatvine 16 mesečno ječo, se je vtihovali v zaklenjeno hišo Ivana Jerne v Trbovljah ter pokradel razno obleko. Prejel je pred celjskim okr. sodiščem zopet eno leto težke ječe. — Nova tvornica. V začetku prihodnjega leta prične v Celju poslovati nova tvornica za pocinkavanje raznih predmetov. Tvornica se bo imenovala »Pocinkarna« in bo obstojala v Gaberju v območju Celjske cinkarne.

— Poziv ljubljanskemu prebivalstvu. Zadnji hudi deževni dnevi povzročili so splošno in veliko poplavo na Barju, ki je prizadela že itak revnim Barjanom obilo škode na poljskih pridelkih, živini in sopoljih. Prebivalstvo barja je danes oropano najpotrebnejših živil in kurjave, kar je toliko občutnejše, ker je medsebojno obvešanje in dovoz skoraj izključen in le malo gošč potom čolnov. Mestna občina ljubljanska je za prvo potrebo preskrbela Barjane z najpotrebnejšimi, kar bo zadostovalo komaj za dva dni. Potem bodo Barjani izročeni veljkemu pomanjkanju. Mestna občina ljubljanska apelira zato na plemenita srca ljubljanskega prebivalstva, ki je v enakih prilikah vedno rado potrebne podpiralo, da tudi sedaj prisloži na pomoč. Vsak dar je dobrodošel. Mestni magistrat bo dal po mestnih organih pobirati od hiše do hiše s posebnimi nabiralnimi polami, v katere naj se darovi v naturi ali denarju vpišejo. Poleg tega bo mestna blagajna sprejemala darove v denarju.

— Za »Dom Milsrdja na Kosovem«. Minister prosvete je dovolil da se smejo med učenci in učenkami osnovnih šol po vsi kraljevi nabirati prostovoljni prispevki za društvo »Dom Milsrdja na Kosovem«. V šol. svet je okrajnim (mestnim) šol. svetom naročil da obvesti o tem vsa šolska vodstva in jim naroče, da prično prispevke nabirati. Denar je odposlati naravnost »Odboru za zgradbo »Doma Milsrdja« v Beogradu.

— Več milijonsko škodo je napravil kakor nam pišejo iz Borovnice, po naših gozdovih zadnji zapadli sneg. Polomil in podri je ogromno število dreves v različnih debelostih. Prelomljena so drevesa v debelosti 1/2 m in več. Gozdi so videti kakor bi bili z granatami poškodovani. Mladci nasadi so po večini uničeni. Posestniki obupavajo, ter kičejo oblasti, da se pregleda ogromna škoda, ker bodo imeli le eno tretjino iz polomljenega drevesa dohodkov, državna oblast pa nobenega sprejeda.

— 35 let že ni Sava na Gorenjskem tako narasla kot zadnje dni novembra letos. V votlinah njene skalnate struge med Kramjem in Medvodami, kjer ob normalnem stanju vode (Sava je narasla do 28. tm. za 3,50 m nad normalom) prenočujejo sove, lisice, jazbeci in druge živali, je danes polno vode!

— Škoda v mlinski. Ker so reke in potoki povsod silno narasli, so vsled teh povodni občno oškodovani tudi podeželski mlinarji, ker je njih obratovanje najmanj za dva tedna ustavljeno. Razen tega trpe tudi materialno škodo.

— Popravilo tlak! Te dni je padla in se na nogi poškodovala na voglu Zmajevca mostu neka gospa, ker se je spodtaknila ob dva kamna, ki štrlija iz tlakovanega hodnika poleg prve barake. Ker je ta del hodnika sploh pravo skrupulo in za pasante zlasti po noči opasno, naj da magistrat ta hodnik takoj popraviti!

— Velik požar v Podgorici. Po poročilu iz Beograda je večerjal nastal v državnih monopolskih skladiščih v Podgorici v Črni gori velik požar, ki je uničil zaloge vžigal. Del zaloge so gasilci rešili in končno požar lokalizirali. Škoda je velika. Kako je požar nastal, ni dognano, izključujejo da bi bila požar podtaknila zlobna roka, Preiskava se nadaljuje.

— Utopljenec z vrvo okoli vrata. Iz Save so v Pruthi pri Zagrebu potegnili truplo nekega neznanca, ki je imel vrv okoli vrata. Pri njem je bila najdena legitimacija na ime Jazek Radić, Rajhenburg. Policija je uvedla obširno preiskavo, da razjasni tajinstveno smrt.

— Uboj. Seljak Andro Makovac iz Klošter Ivanica na Hrvaškem se je spri s svojim zetom Iv. Baškomo, ki mu je med prepriom vrzel v glavo gorečo svetilko in vrč. Na posledica težkih poškodb je Makovec večeraj v zagrebški Zakladni bolnici umrl.

— Razne nesreče pri delu. V tovarni mesnih izdelkov H. Wögerer v Mariboru se je težko obrezal na levi roki pomočnik Rudolf Želiska. — Ključavničarski vajenec Franc Cerar pri Bog. Gradcu v Celju si je zmečkal levo roko. — Delavec Franc Jelen pri mestnem okrobniku v Celju se je veskal a sekiri na levi roki. — V tovarni »West« v Celju sta se ponesrečila Ferdinand Kukovič, ki se je nevarno obrezal s čepinami po nogah, delavcu Antonu Verovniku pa je zmečkala stiskalnica desno roko. — V Götzovi pivovarni v Mariboru se je podel na delavca Franca Trčka kup sodčkov, pri čemer je dobil težke poškodbe na desni roki; voznik Matija Matella pa je padel pod voz in dobil težke telesne poškodbe.

— Priporočamo konfekcijsko trgovino Fran Lukič, Pred škofijo 19. Očel današnji insekti!

— Proces Paskijevič Thierry. Peti dan razprave. Včeraj se je po dvadnevem premoru nadaljeval proces proti Paskijeviču, in Thierryju. Po nekaterih uvodnih vprašanjih, se je začela konfrontacija obeh obtožencev. Paskijevič je še enkrat poročal o umoru in sicer mirno s povešeno glavo, neprenehoma motreč Thierryja. Slednji ga je med govorom večkrat prekinil. V dvorani je vladala mrtvaška tišina; oči vseh so bile obrnjene na oba obtoženca. Na vse Paskijevičovo pripovedovanje, je imel Thierry samo en odgovor, jasno čisto in odločno »Ne! Vse to ni istina!« — »Ole Thierry, priznaj Nima smisla, da se lažeš!« — je izjavil Paskijevič. Thierry: »Ne, ne. Govorim čisto resnico. Ti si lagal sedemkrat, ti lažeš tudi sedaj!« Na vprašanje državnega pravdnika, je nato Paskijevič odvrnil, da je policija sama ugotovila, da sta bila Jeličič in Kamajet usmrčena vsak iz drugega samokresa. »O tem bomo zaslišali strovnjake«, je izjavil predsednik senata. »Samo res strovnjake«, je menil Paskijevič. Oba obtoženca sta bila zaslišana še o nekaterih manjših podrobnostih, nakar je bila razprava ob 10. prekinjena in se je nato tajno nadaljevala.

SESTI DAN RAZPRAVE.

Razprava se je pričela kot običajno ob 8. uri. Senatni predsednik dr. Vašč je dal obema obtožencema po eno pismo, pisano na stroju. Obe pismi, ki sta baje prišli iz Celja sta vsebovali anonimno poročilo, da je zločin izvršil samo Hrvoje Paskijevič in sicer sta prejela tako pismo dr. Vašč in zastopnik privatnega obtoženca dr. Radošević. Na pismih je bil podpis: Človekoljub. Nadalje so bila prečitana Paskijevičeva ljubavna pisma, med katerimi se nahajajo pismo njegove prve ljubice, ki ga prosil, da ne uživa morfilja. Paskijevič je nato priznal, da je pred letom dni začel uživati morfilj in sicer od začetka po en prasek, kasneje redno dva in pred izvršitvijo zločina celo tri. Na vprašanje zagovornika dr. Stožirja, zakaj da je menjal vedno svoje izkaze, je obtoženec izjavil, da si je dogodilo o Stjepanu Kralju in Viktorju Jeličiču izmislil, ker je hotel policijo vleči za nos. Po raznih podrobnih vprašanjih, je bila na to v dvorano privedena vdova umorjenega Kanajeta. V svojem govoru je navedla, da je bil njen mož krojač, a se je kasneje bavil s kupovanjem in prodajanjem srebrnega denarja. Z Jeličičem, ki je bil pošten človek sta bila dobra prijatelja. Teden dni pred zločinom je Kanajet odšel z doma in je po Jeličičevem navodilu vzel s seboj 400.000 kron in več dukatov. Nato ga ni videla več. »Ah zahtevate, da se krivec kaznuje?« jo je vprašal predsednik. — »Zahtevam«, je odvrnila ga. Kanajet. Na vprašanje koga smatra krivim, je odvrnila: »Samo Paskijeviča«. Slednji je temu oporekal, da bi bil umoril Kanajeta.

»Kako ste ga mogli umoriti, ko ste vedeli, da imam dvojke otroke«, je izjavila ogorčeno ga. Kanajet.

»Gospa, jaz Kanajeta niti poznal nisem«, je odvrnil Paskijevič.

Obtoženec Thierry na vse to izpovedi ni ničesar odvrnil.

Za tem je bil zaslišani tudi brat umorjenega Kanajeta, ki je tudi smatral Paskijeviča za glavnega zločinca. Zaslišane so bile še razne pričje, nakar je bila razprava ob pol 15. zaključena.

KINO »MATICA«

6., 7., 8. in 9. XII.

Prodani mladenič.

Življenska drama v 7. dejanjih v gl. vlogi

Richard Barthelmess.

Predstave: ob delavnikih ob 3. 1/2, 8. 1/2, in 9. ob nedeljah in praznikih ob 3. 1/2, 6. 1/2, 8. 1/2 in 9. Cene prostorov: 3., 5., 6., 7. in 8. Din.

— Noč kraljice Isabeau je naslov veliki historični drami, ki se predvaja v Kino Tivoli od četrta do nedelje 9. tm. Dejanje se vrši v mračnem, pobožniškem a največjih lopovščin in grozovitosti polnem srednjem veku na dvoru kralja Karla VI. Blazni kralji, hladni, okrutni, conentable, pohotni zlobni in podli dvornit pritlikavec, lepa mlada a sladkostrastna kraljica, zaljubljeni dvorjanik lahkomiselni študent so glavne osebe te v lepo harmonično celoto zasnovane, globoko pretresljive drame, ki že tri leta napolnjuje kino-gledišča. Naslovno ulogo igra najboljša interpretinja tragičnih vlog, slovita krasotica Fern Andra. — Danes zadnjič »Kralj gor«, film v katerem nas zadrživa Harry Piel s svojo drzovitostjo in ekscentričnimi triki.

— Telesno zaprtje. Profesor Kraft-Ebing, veliki raziskovatelj na torišču živčne zdravljenosti je grenčico »Franc-Josef« porabil za ugodnim uspehom. Zaželjeni učinek nastopi že po malo urah.

— Za svojo družino vzajem izključno je vaše testenine priznal je eden največjih trgovcev z delicatami v Trstu politiku tovarne testenine v Ilirski Bistrici. Moži, ki ima na razpolago najboljši izdelke, ve kaj je dobro.

— Restavracija in kavana »Zvezda«. Koncert nove ciganske kapela bo vsak dan v kavarni od 17. do 19. ure, od 20. do 22. v restavraciji in od 22. dalje zopet v kavarni. Kapelnik Kada Sando. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeka. Atrakcija prve vrste.

— Izredna prilika za nakup šivalnih strojev se nudi p. n. občinstvu pri dobro znani tvrdki I. Gorec, ki je prejela izborne šivalne stroje slovite nemške tvornice znamke »Excella«, ki so urejeni za umetno vezanje, šivanje, kranje perila in mašenje nogavic. Za božič in novo leto imajo kupci še izredno ugodnost 10% popusta. Oglejte si te stroje, predno se odločite za nakup.

— Najcenejše in najmočnejše obleke se dobijo s a m o v Selenburgovi ulici št. 3 pri Gričar & Mejač.

DARILA.

— Uprava našega lista je prejela: Za slepe Din 50 daruje rodbina Mladičeva, v spomin blagopokojnega gosпода Rako Luckmana. Srčna hvala!

Pravni vestnik.

— Beg v javnost. Iz sodnih krogov smo prejeli in priobčujemo: Naša sodišča so do prvata z rednimi izjemami sproti reševala vse vloge. Enako se jo tudi še precej časa po prevratu zmagovalo vse sodno delo, dasi so se vrednosti spornih predmetov stalno dvigale ter se razdelitev spravil tem novim bistveno spreminjenim razmeram niti zdaleka ni zadostno prilagodila. Naši sodniki so bili pač še iz avstrijskih časov vajeni reševati vse posle ne glede na to, so-li nudile uradne ure dovolj časa za to ali ono. V svoji lastni narodni državi sodniki očividno še manj trpe zakasnitve, ki so jim bile neljube že v tujih državah, ker jim je bil red in točnost v poslovanju vedno glavni cilj. Ali na račun teh dobrih lastnosti naših sodnikov se je začelo tako brezobzirno grešiti, da stojmo pred nepremagljivim »Non possumus!« Automatično se kopijo zakasnitve in prizadetim strankam se ne more več pravočasno nuditi potrebne pravne pomoči. Vrednosti spornih predmetov so se namreč povzile do neizmernih višin; za rešitev dotičnih sporov pa so ostala le z neznatno — niti omejeno vredno izjemo — pristojna eno in ista sodišča. Najbolj tepe ni so radi teh razmer številčno še vedno na isti stopnji stojič sodniki poedinci zbornih sodišč, ker ti rešujejo pravde s spornimi predmeti od 1000-5000 Din in poleg tega še pravde zaradi ločitve sakona; hudo prizadeti pa so tudi civilni senati, v čijih delokrog spadajo spori glede višjih vrednosti. Vendar se je navedenemu nedostatku pri teh senatih vsaj deloma pomoglo s tem, da so se ti senati vsaj deloma odpomogli s tem, da so se ti senati primerno pomnožili. Kljub prizadevanju predsedstev sodnih dvorov in urgencam radi označenih razmer tudi zelo prikrajšana podeželska odvetništva — se ničesar ne ukrene da se pretečemu zastoju dela pri zbornih sodiščih odpomore. Kaj pa pomeni zastoj takega dela za narodno gospodarstvo in za ugled države ve vsak rodoljub! Zakaj se torej ničesar ne ukrene? Ali so res gromotni interesi posamičkov tisti »višji« ozir? »Salus rei publice suprema lex« je stari preizkušeni rek; ali v Jugoslaviji ne sme priti do veljave? Ker intervenciji službenim potom nimajo uspeha in tudi ni nobenega upanja, da ga bodo imela v bodoče — apeliramo na prizadeto javnost, naj se ona primerno zane! Vsak uspeh bo v prvi vrsti v njeno korist — pa tudi najbolj prizadete žrtve teh razmer, sodniki, se ga bomo veselili, dasi je pričakovati, da se končno zopet le nam pripisuje glavna krivda na zastoju dela češ, da prepočasno rešujemo akte. N. N.

Dopisi.

— Drobil iz Logatca. Slabo vreme in poudenjen je vplivala tudi na Logatčane in na Logatec. Požiralnik »Jarčka« je bil poln in voda se je razlivala po njivah in travnikih. Hiše mlini in žage stoječe ob vodi so bile do střehe v vodi. No, nesreč ni bilo drugih, kakor da so Logatčani mirno čepeli v svojih hišah in čakali boljšege vremena. — Dne 17. tm. bi moralo biti v Sok. domu predavanje o zgodovini Slovencev, ker pa je bilo udeležencev radi slabege vremena tako malo, se je predavanje odgodilo na poznejši čas. Predavatelj prof. Čatež je kljub temu obljubil, da bo radevolje prišel predavati kadar se ga bo pozvalo. — Dne 2. dec. je priredil »Sokol« »Zakonske zmešnjake«. Dvorana je bila polna, kar je vplivalo tudi na igralce, ki so igrali tako dobro kakor že zdavnaj ne. Klub dežju so prišli k predstavi tudi ljudje iz okolice, zlasti pa moramo pohvalno omeniti Gorenjelogotčane, ki so posetili igro v zelo lepem številu. — Tudi modernizirani se je pričel Logatec. V kratkem prične delovati v »Sok. domu« kino, ki bo stalen in bo imel predstavo vsako nedeljo popoldne. Opozorjamo na to vse okoličane, ki hočejo dolgo zimo prebiti v poštenih družbi in lepi zabavi. V Gor. Logatcu se pripravljajo na občinske volitve, ki bodo v nedeljo dne 9. tm. Bol obeta biti hudi; gotovo pa je, da bo več kot polovica odbornikov naprednjakov. Tudi v Hotedrci bodo tekomo tega meseca občinske volitve. Pričakuemo, da bodo izpadle z istim rezultatom, kakor v Gor. Logatcu.

— Elektrarna Zagradec. Ker sem glasom dopisov v Jutru z dne 29. pr. tm. in v Slov. Narodu z dne 1. tm. od anonimnega dopisnika imenoma obdožen različnih nerednosti pri Elektrarni v Zagradcu, čutim se dolžnega, da javnosti pojasnim tozadevni dejanski stan in sicer s svojim lastno-ročnim podpisom kot znak, da sprejemam polno garancijo za svoja izvajanja, kar se žal moji nastotnik ni upal. 1.) Priročba, da na Skofljici ne gori že 10 dni električna luč podpisani izjavlja, da do 26. pr. m. ni dobil bodisi od občine, bodisi od kateregakoli nikakega poročila o defektu. Sele 27. pr. m. me je tamošnja žandarmerijska postaja o tem obvestila, na kar sem takoj potrebno odredil, da se nedostatek popravi. 2.) Glede dotikanja doli visejih žic pa je bilo svoječasnno prepovedano potom tamošnje občine in se je tudi razglasilo v šoli, kakor pač zahteva tozadevni zakon. Dotični deček (star 19 let) pa ni prišel iz nevednosti v stik z električno žico, marveč je isti izrazil to priliko in nameraval napeljati v svojo hišo električno razsvetljavo na nepošten način. Zato so priče na razpolago. 3.) Da bi vodstvo elektrarne ne šlo svojim odjemalcem na roko, je dočela nerazumno, ker je vendar naša zadruga dovolj žrtvovala in še žrtvuje javnosti v prid, med tem ko sama, odnosno njeni družabniki dan na dan večjo škodo trne. Resnica pa je, da bi se vod skofljice veliko boljše lahko izpeljal, ako ne bi kotovali ljudje zahtevali 1000-1500 K odškodnine za vpostavitve enega samega droga. Se zadnji čas je bila zadruga prisiljena prestaviti v Skofljici 32 drogov ker je nek najboljše situiran posestnik iz Skofljice zahteval tako pretirano odškodnino za vpostavitve drogov na njegovem travniku.

Društvene vesti.

— Turistovski klub »Skala« poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži pogreba svojega vrliga člana Stankota Trnkoczyja, ki se vrši 7. tm. ob pol 15. popoldne.

— Kolo jugoslovenskih sester ima sejo v četrtek 6. decembra ob 16.

— Centralno akademsko podporno društvo v Ljubljani. Darovali so za C. A. P. D.: ga. Franja dr. Tavčarjeva 6315 Din; g. okr. notar Rudolf Kramer v Dol. Lendavi 1000 Din in g. primarij dr. Vinko Zeleznikar v Slovenigradu 200 Din. Vsem darovalcem, ki pomagajo reševati naše dijaštvo pogube prisrčna hvala!

— Društveni sestanek J. n. a. d. »Jadrana« se vrši v četrtek dne 6. dec. ob 20. z dnevnim redom: 1.) Referat tov. Bašiča o stanju pogajanj za akad. reprezentanco. 2.) Razmerje »Jadrana« do akad. političnih klubov. 3.) Slučajnosti.

Odbor.

— J. n. a. d. »Jadrana« priredi v četrtek 6. dec. ob 20. v svoji čitalnici predavanje tov. St. Bašiča, cand. jur. o političnih in socialnih osnovah 20. stol. IV. del. Udeležba za člane obvezna! Načelnik.

— Vrtnarska šola ima občni zbor 26. decembra d.

— Kulturno znanstvena sekcija akad. d. »Triglava« priredi v četrtek dne 6. dec. ob 8. uri zvečer pri »starem Tišlerju« (nasproti akad. kolegiju) svoj II. debatni večer. Na dnevnem redu se nahajata debata o pravilih akademskega sveta in poročilo tov. Baša o položaju društva. Udeležba obvezna. Starčevič vabljivi. Cand. Juris Kasper, načelnik.

— Miklavžev večer ima pevski zbor Zveze Jugoslav. žel. v četrtek 6. tm. v salonu gostilne pri »Levu« na Gosposvetski cesti ob 7. uri zvečer. Vstopnina prostal! Po obdaritvi prostal zabava ob petju zbora in sviranju orkestra. Darila, natančno označena, se sprejemajo isti dan od 3. ure naprej v prireditvenem lokalu. Železničarske rodbine in spoštovano občinstvo vabi k čim obilnejši udeležbi obdor.

— Akad. podružnica Jugosl. Matice. Na ustanovnem občnem zboru Akademskih podružnic Jugoslovenske Matice izvoljen odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik: Franjo Baš, fil., podpredsednik: Vatrovec Franc, fil., tajnik I.: Kirchner Nikola, techn., tajnik II.: Hartman Lojze, jur., blagajnik: Duščić Mate, techn., knjižničar: Karadžole Josip, techn., arhivar: Petrovič Marko, jur., odborniki: Jurkovič Ljubo, arhit.

Miklavžev večer.

Nocoj se spusti z neba zivalasi dobri mož, s krivo palico v roki in ljubeznijo do nedolžne dece v obeh. Za njim gredo krilati angeli. Bržih nog in radostnih obrazov nosijo pridnim otrokom bogate darove: zlatih orehov, rdečih jabolok, fig in kolačev, lesenih končikov in drugih igrar. Toda dobri sveti Miklavž ima v svojem spremstvu tudi plačilo za malopridne otroke. Črni in rdeči parkeljni, z ostrimi rožički, dolgiimi visočimi jeziki in repi, z verigami in šibami stoje pred durmi in čakajo, kdaj jih pozove nebeski poveljnik, da pridrve v sobo in pograbijo eno otroke, ki niso ubogali očeta in matere. Uh, kako strašni so ti črni skratje s košem na hrbtu in dolgo šibo v roki! Gori onem, ki ga doleti ta kazen za neposlušnost in posrednosti! Zgrabijo ga za vrat, ukleno v verige, potlačijo v koš in hajdi s njim čez dno in strn. Zato se nocojšnjega večera boje vsi malopridneži, ki hodijo v šolo, pa se ne uče, ki slišijo opomine roditeljev, pa jih ne ubogajo. Marljivo otroci pa se veselo Miklavževga večera. Njim niso strašni hudi skratje, ker jih branijo dobri angeli in tudi sveti Miklavž jih čuva s čudotvorno zlato palico. Za vse usluge, ki so jih storili skrbnim roditeljem, za vse, kar so storili dobrega od lanskega leta za lepo vedenje in marljivost v šoli in doma, jih čaka bogato plačilo. Nebeski krilati jim nasujejo na povelje dobrega moža polno zlatih orehov in slaščic, če so bili posebno pridni, jih obdaruje Miklavž tudi s toplo obleko za zimo. Seveda brez tople besede in priporočila roditeljev ne gre. Miklavž pride vsako leto samo enkrat in ne more vedeti, kako so se vedli njegovi ljubljenci ta čas, odkar je bil v nebesih. Zato mora deca zaslužiti najprej ljubezen in pohvalo pri roditeljih in šele potem bo Miklavž radodaren in ne bo dovolil, da zaplešejo skratje med zbranimi otroci svoj pekleniški ples. Koliko lepih spominov je združeno s tem starodavnim običajem, koliko nedolžnih otroških sre drhti nocoj v tih radosti in skrivnostnem pričakovanju, koliko nežnih obrazov se razjasni in koliko drobnih rotic se oklene dobre matere in koliko dečjih glasov vprašuje s drhtečim glasom in prirojeno radovednostjo: mama, o dobra mamica, ali mi bo sveti Miklavž kaj prinesel? In če mama pritrdi, se razjasni drobno lice, zasvetijo se jasne oči in malo bitje začuti nezmerno srečo. V svoji otroški duši trdno sklene, da bo v bodoče še bolj pridno, da bo ubogal in ljubilo roditelje tako zvesto, da dobri nebeski stric tudi prihodnje leto ne pride praznih rok. Miklavžev večer je edini praznik nedolžne dece, to je dogodek, ki igra v otroškem življenju eno najvažnejših vlog. Za roditelje je ta tradicija zanesljivo vzgojevalno sredstvo, deca pa vidi v njem nekako nadnaravno silo, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Zal, da živimo v nenormalnih razmerah, ko mnogim roditeljem ni mogoče nuditi svojih deci tega izrednega užitka in veselja. Koliko je danes med nami družin, kjer bodo nežni glasovi zaman vpraševali: mama, ali pride nocoj sveti Miklavž tudi k nam? Morda si bo ta ali ona mati odrgala od lastnih ust, samo da kupi karkoli malenkost, par orehov in jabolok, ter jih položi skrajaj k postelji svojega otroka. Miklavža v zlatih ornamentih in njegovega sijajnega spremstva pa mnogi otroci ne bodo videli, dasi hreneno po njem, kakor zna hrenepeti samo nedolžna otroška duša.

Najnovejša poročila.

NARODNA SKUPŠČINA.

Afera o prodaji posestva grofa Czekonitsa v skupščini.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) V parlamentu je danes dopoldne bilo med opozicijskimi krogi veliko zanimanje za izid parlamentarne debate, ki je nastala o prodaji veleposestva grofa Czekonitsa, nahajajočega se ob madžarski meji v bližini Zombolje. Eksploatacija tega veleposestva naj bi po neki kupni pogodbi prevzel angleško-francoski konzorcij, v katerem je tudi urednik pariškega »Journal de Debats«. Afera o prodaji je vzbudila že mnogo prahu, ker je ministrstvo pravde hotelo razveljaviti sekvester nad tem veleposestvom. Ministrstvo pravde je na današnji seji podal obširno izjavo, v kateri je opravičeval svoje postopanje, ki je bilo pravno in zakonito pravilno. Opozicija — demokrati poslanci so navajali razne pomisleke in dejstva, kako je bilo Czekonitsovo posestvo angleško-francoskemu konzorciju prodano.

Skupščinski predsednik Ljuba Jovanović je ob 10. dopoldne otvoril plenarno sejo, s pripombo, da je bil na konferenci klubskih načelnikov danes dopoldne dosežen sporazum v volitvi članov posebnega odbora za proučevanje zakona, s katerim se določa državna podpora vsem krajem, ki so trpeli po zadnji povodnji v Sloveniji in na Hrvaškem. Nekateri klubi še niso do danes nominirali svojih članov. Predsednik je za tem po končanih formalnostih od-

redil prehod k drugi točki dnevnega reda: Interpelacija posl. dr. Sečero v o razveljavitvi sekvestra nad veleposestvom grofa Czekonitsa.

Posl. dr. Slavko Sečero v (dem.) je kot interpellant v daljšem govoru navajal razna dejstva in okoliščine, kako je prišlo do prodaje veleposestva grofa Czekonitsa in do razveljavitve sekvestra. Ministrstvo pravde je po njegovem pravem nazoru kršilo zakon in je dolžan v smislu ustave odgovarjati narodni skupščini. Veleposestvo grofa Czekonitsa, ki meri okoli 28.200 oralov, je bilo stavljeno v smislu določil mirovne pogodbe pod sekvestro ministrstva pravde in pod kontrolo ministrstva agrarne reforme. Ministrstvo pravde je dvignilo sekvestro nad tem posestvom, ko je prešlo potom kupoprodaje v last angleško-francoski družbi. Govornik vpraša zbornico: Ali je pametno, da je tako veliko posestvo naravnost ob meji prevzela v eksploatacijo družba, v kateri sedi 6 članov inozemcev in 1 naš državljan. (Navajal je po vrsti imena. So v družbi: angleški lord Harriy, član lordske zbornice v Londonu, neki angleški admiral, dalje urednik pariškega »Journal de Debats« in bivši guverner Indokine, neki angleški major in končno naš državljan: odvetnik in univ. docent dr. Julij Mogan iz Zagreba.) Govornik je ostro kritiziral postopanje ministrstva pravde pri tej transakciji. Dokazal je, da reprezentira prodano posestvo vrednost po sedanjem kursu nad 300 milijonov dinarjev. Angleško-francoska družba je posestvo kupila za 100.000 funtov šterlingov. Ker je posestvo tik ob meji, ne more odobravati na nikak način raz-

veljavljanje sekvestra. O podrobnostih bo govoril v svojem zaključnem govoru.

Minister pravde dr. Ninko Perić je zelo obširno odgovoril na interpelacijo. Pripomnil je, da se posestvo nahaja v Banatu, popreje pod avstroogrsko monarhijo in je bilo v smislu določil mirovne pogodbe stavljeno pod sekvestro kot lastnina neprijateljskega državljanja. Minister je opozoril na člen 250. mir. pod., po katerem se ne more likvidacija posestev avstrijskih in madžarskih državljanov izvršiti na korist državni blaginji. Gospodarsko društvo Zombolija — tako je naslov goreni družbi — se je obrnilo na vlado, da se sekvestro dvigne. Minister je nato navajal na podlagi spisov, kakšno stališče je zavzela komisija za sekvestro v ministrstvu pravde in kakšno komisija za likvidacijo neprijateljskega premoženja. Slednja komisija je predlagala, da se sekvestro dvigne pod pogojem, da se to veleposestvo ne more odprodati ali prodati brez dovoljenja ministrstva pravde. Minister je ta predlog komisije proučil in storil sklep, da se za dobo petih let veleposestvo ne more odprodati niti od-tujiti.

Minister je koncem svojih izjav izjavil, da dvigovanje sekvestra je tudi odvisno od privoljenja ministrstva za agrarno reformo, ki pa dviga sekvestro še ni doslej odobrilo. Konstatira, da ni kršil zakona.

(Seja se nadaljuje.)

— Uprava našega lista je prejela: Za slepe, Din 50. Daruje g. R. Tenente, mesto venca na krsto, blagopok. svetnika g. A. Jenčiča. — Srčna hvala.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Situacija je ostala na današnjem deviznem tržišču neizpremenjena. Na borzi je bilo do zaključka dovolj blaga na razpolago.

Potrjujejo se vest o povolnosti se vršitih pogajanjih obeh grup pri Ljublj. kred. banki je imela za posledico, da so delnice gornjega zavoda močno nazadovale ter ni pričakovati zopetnega ožvrščenja istih. — V ostalem je bil danes promet na efektivnem trgu nekoliko živahniji. Ob zaključku notirajo:

Efektii: 7% drž. invest. posojilo od leta 1921 52—55, Ljublj. kred. banka 230, Prva hrv. št. Zagreb 97750—985, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 100—101, Hrv. esk. banka, Zagreb 105—107, Jugoslav. banka, Zagreb 145, Trb. premog. društvo 890, Slavonija 212—212.50, Ottmann 1730—1775, Eksploatacija 217—222.50 Sečerana 2410—2425, Nar. šum. industrija 147—150.

— Zagreb, 5. decembra. (Izv.) Zaključek. Devize: Pariz 4.75—4.775, London 386 do 387.50, Dunaj 0.12475—0.12575, Praga 250 do 260, Trst 383.25—384.25, New York 83 do 88.75, Budimpešta 0.47—0.48.

INOZEMSKA BORZA.

— Curih, 5. decembra. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.50, Amsterdam 217.90, New York 573.50, London 24.90, Pariz 30.87, Milan 24.85, Praga 16.75, Budimpešta 0.0305, Bukarešta 2.92, Sofija 4.40, Dunaj 0.00805, avstrijske žigovane krone 0.00805.

— Trst, 5. decembra. Predborza: Beograd 26.12—26.175, Dunaj 0.0325—0.0328, Praga 67.30—67.70, Pariz 124—124.50, London 100.50—100.70, New York 23.075—23.15, Curih 402.50—404.50.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSIEMSEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Excelsior - cement

1. strešna lepenka

najboljši! // najcenejši!

ori

„Impex“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 70, 349.

Telefon štev. 730

Kino

„Ljubljanski dvor“

Sreda	Četrtek	Petek	Sobota
5. decem.	6. decembra	7. decem.	8. decem.

Anita Berber

znana iz drame „Tri ljubice grofa Marana“ igra v najlepši družabni pastorelvi drami šestih dejanj

Zgrešeno življenje

Predstave: ob delavniških 8., 1/2 7., 8. in 9. ob nedeljah in praznikih 11. uri dopoldne popoldne ob 4., 5/6, 7/8 in 9.

Cene prostorov:

I. nadstropje:	Parter:
Lože I. reda, sedež Din 15—	Parterni sedež Din 8—
Lože stranske, sedež in 11—	Rezervirani sedež „ 8—
Barokonski sedež „ 10—	I. preostor „ 8—
	II. preostor „ 8—

Dnevna predprodaja vstopnic od 2. ure dalje.

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna

Manufakturo in usnje

vseh vrst najboljšo kakovost po najnižjih cenah dobite v trgovini „Danica“

Majzelj & Rajšelj, LJUBLJANA, Turjaški trg št. 1

Pozor!

Plačujem le edino jaz po najvišjih cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. Kupujem stare vojaške obleke. Dopisnica zadostuje. Pri dem na dom.

Dramo Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29

Priklopne vozove za tovorni avto

Plat 18 B L R s savoro kupujemo. — Ponudbe na Forempoher i drug, Bakar

V novi zgradbi družbe z o. z. „Ljubljanski dvor“ v Ljubljani ob vogalu Kolodvorske in Pražakove ulice je v kleti predvidena

večja restavracija in vinska klet

z obširnimi pritlikalnimi za oddajo v najem.

Da bi cela naprava kar najbolje odgovarjala praktičnim potrebam je omenjena družba pripravljena oziirati se po možnosti že pri gradbeni izvršitvi na želje onega, ki bi pozneje vodil gostilničarsko obrt. Valed tega se vabijo resni reflektanti, da se čimprej obrnejo na „Ljubljanski dvor“ d. o. z., Ljubljana, poslovodstvo pri gradbenem oddelku južne železnice.

PRAVKAR JE IZSLA NOVA KNJIGA KSAVER MESKO:

= Naše = življenje

Cena broširani knjigi Din 18—, po pošti Din 21—
Cena vezani knjigi Din 25—, po pošti Din 28—

Narod. knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica 7.

Kupujemo vsako količino tesanoga lesa

dimenzije 6/7” 8, 9, 10 m; dimenzije 5/6” 7, 8, 9 m; dimenzije 4/5” 5 do 8 m; 1 paralelne deske 13, 20, 25 m/m, 4 in 5 m. Ostalih dimenzij potrebujemo manj. Ponudbe z izvodil poslati na: Brača IVKOV, Stapar (Bačka). 12875

Častna izjava.

Podpisana preključem in obžalujem v polnem obsegu vse, kar sem v času od 23. do 25. oktobra t. l. žaljivega govorila o gospodu Francetu Burger, strojevodji južne železnice, ga prosim radi tega odpuščanja in se mu zahvaljujem, da mi je odpustil.

Ljubljana, 3. decembra 1923.
MARJA PODKRAJNIK.

Prečitaj!

Vesela, inteligentnejša dama zamore v svoji hiši zaslužiti

3000 do 5000 Din

mesečno. — Znamko za odgovor poslati. Obrnite se pod „Sigurna zarsda“, Kersavska 45, Beograd

Na prodaj

17 oralov travnikov, tudi v parcelah, in 10 oralov gozda za posekanje s stavbnim lesom, blizu južne železnice. Več pove

Janex Kumbe, v Brestu, pošta Ig-Studenec,

ČREVA!

Imam v zalogi vseh vrst čreva po najnižjih dnevnih cenah. Prvo domače podjetje v Ljubljani. — Priporočam se vsem mesarjem in gostilničarjem.

Franc Zupan, črevar
Ljubljana, Mestna klavnica

Lastna izdelovalnica klubskih in salonskih garnitur, pisarniških fotelov, žimnic in afrik modrocev vzlogi in po naročilu. Stalna zaloga šime in afrika na drobnost, debelo po konkurenčnih cenah

R. SEVER
Ljubljana, Gospodarska 6.
Zahtevajte prospekte.

E K T

Najboljše toaletno milo kralj. dvornega dobavitelja se dobi povsod.

Glavna zaloga:
A. Lampret
Ljubljana
Krekov trg 10.

ZIMSKE SUKNJE

priporoča po zelo ugodnih cenah
OBLACILNA INDUSTRIJA
A. KUNC, Ljubljana,
GOSPOSKA ULICA 7.

Halo!

Predno kupiš, oglej si izlozbo pri
A. Šinkovic nasl. K. Soss
Prodaja do konca meseca z
10-20 % popusta.

Razstava

okusnih božičnih predmetov
za dame in gospode
Aleksandrova cesta 3, I. nadstr.
nad trgovino Kette
celi dan otvorjena do 9. zvečer.

Tvrdba

R. Miklauc

Ljubljana, Lingarijeva - Medena ulica in Pred Skofijo

priporoča svoje bogato zalogo

v moškem blagu

kakor suknu, ševjotu za površnike in raglane, kamgarnu za obleke in modne hlače, double štofu

za zimske suk-njice in površ-nike.

NAJNOVEJŠE KNJIGE

Tiskovne zadruga v Ljubljani.

Novačan A., Samosilnik. Povesti.
Vezano Din 48—; broš. Din 40—; poština Din 1-50.

Hurban-Vajanski, Leteče sanje. Povest.
Vezano Din 28—; broš. Din 22—; poština Din 1-50.

Slonkiewicz Z ognjem in mečem. Ilustr. zgod. rom. Vezano Din 120—; broš. Din 106—; poština Din 5-50.

Lah, Angelin Hidar. Zgodovinski roman korotanski. Vezano Din 32—; poština Din 1-50.

Pregelj J. Azazel. Zalogra. Vezano Din 28—; broš. Din 22—; poština Din 1-50.

Thoma, lokalna železnica. Igra. Broš. Din 23—; poština Din 0-75.

Coster, Ulenaplegel. Zgodovinski roman. Vezano Din 70—; broš. Din 60—; poština Din 3—.

Vober, znamenit in vera. Mehko vezano Din 65—; poština Din 1-50.

Cermelj L., Materija in energija. Mehko vezano Din 60—; poština Din 1-50.

Melik A., Jugoslavija. Popis pokrajin. Mehko vezano Din 65—; broš. Din 50—; pošt. Din 2-50.

Službena pragmatika drž. nameštencev. Din 8—; poština Din 0-75.

Novi vojaški zakon. Din 16—; poština Din 1—.

Knjige se naročajo pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Naznanjamo, da je naš nad vse ljubljani in dobri sin, brat in stric, gospod
Stanislav Trnkoczy
maturant

dne 5. decembra t. l. nenadoma preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek, dne 7. t. m. ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 4, na tukajšnje evangelijsko pokopališče.

V LJUBLJANI, dne 5. decembra 1923.
Globoko žalujoči rodbini:
Trnkoczy, Gregorič.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Ljubljanski sportni klub
naznanja žalostno vest, da je njegov izvršujoči član

Stanko Trnkoczy

danes ponoči nenadoma preminil. Pogreb nepozabnega nam tovariša in vnetega sportnika se vrši v petek, dne 7. decembra t. l. ob pol 3 uri popoldne iz hiše žalosti Mestni trg št. 4.

Ljubljana, 5. decembra 1923.

Za Miklavža in Božič
najlepše darilo za mladino
so knjige

Golar, Prelepa Vasiljica, cena Din 10—
Verne, Drama o zraku L. . . 10—
Kaj si je izmislil
Dr. Oks II. . . 12—
priporoča

Narodna knjigarna,
Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Oblastno dovoljena razprodaja

Vsled popolne opustitve damske konfekcije zadnje novosti kakor: plašče, jope, obleke, kostume, kožuhovino in pletenino

razprodajam izpod lastne cene

Fran Lukič, Ljubljana,
Pred škofijo 19.

Generalna

popravila avtomobilov,

izdelava novih in predelovanje starih karoserij, lakiranje in tapetiranje izboljšanje strokovno in po solidnih cenah

JUGO-AUTO d. z o. z., LJUBLJANA,
DUNAJSKA CESTA 36.

ELEKTRARNE!

POZOR!

INSTALATERJI!

Izolirane in gole bakrene žice. Bergmannove črvi (Bergmannsrohren) kakor ves instalacijski material ter elektromotorji po najnižjih tovarniških cenah. — Največje zaloge v Sloveniji.

Mazuran & Comp., Ljubljana
Dunajska cesta 33. Telefon 366 in 223.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celim svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih
LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 3.
Centrale za državo S. H. S. ZAGREB, Maruličeva ulica br. 5, II. kat.

Jugosl. importno in eksportno podjetje

ING. RUDOLF PECLIN.

Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedeljski stroji in orodje; lokomotive in motorji; vseli vrsti stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. — Tovarna poljedeljskih strojev, livarna za železo in kovine F. FARIC iz deluje vse predmete iz litega železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Tel. inter. 82. **MARIBOR, Trubarjeva ul. 4.** Tel. inter. 82.

Zahvala.

Povodom smrti našega blagega, iskrenotjubljenega brata, strica, gospoda

Ioana Ranzinger

se najlepše zahvaljujemo vsem za ustmene in pisane izraze sočutja ter vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku.

Zagorje, dne 4. decembra 1923.

Žaljuči ostali.

Šivalne stroje EXCELLA

najfinejši izdelek kupite najceneje pri trvdki

Za Božič in novo leto 10% popusta

J. GOREC

Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

„Color“

najboljša, neškodljiva BARVA ZA LASE.

Glavna zaloga drogerija A. KANC, Ljubljana. — Razpošilja tudi po pošti. 2922

Najboljši premog, drva in oglje

kupite najceneje pri **Družbi ILIRIJA**
LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. 2243

STEZNIKE

(moderco) po životni meri priporoča

Ana Entler
Dunajska cesta 6-II v hiši lekarne Piccoli.

Parketne deske

iz slavonskega hrasta in bukove dobavljani v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Telef. 513

ABADIE

Glavna zaloga cigaretne papirja in vseh vrst

ovojni papir
A. Lampret, Ljubljana
Krekov trg 10.

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar.

Službe

Sprejem učenca brez hrane in stanovanja za puškarsko brt. — Fran Kaiser, puškar, Ljubljana. 12.997

Naslove, prepisovanja itd., tudi na stroj, v nemškem in slov. jeziku, sprejema na dom. — Ponudbe pod »Vestna 13.024« na upravo »Slov. Narod«. 12.937

Izurnjena šivilja za perilo in obleke se priporoča za na dom. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod »Izurnjena 12.999« na upravo »Slov. Narod«. 13.012

Šivilja z večletno prakso, ki bi popravljala tudi stare obleke in plašče po najnovijem kroju, gre na dom. — Ponudbe na upr. »Slov. Narod« pod »Nastančica 13.013«. 13.023

Gospodična, zmožna knjigovodstva, strojepisja, stenografije, korespondence, po možnosti nemščine in srbohrvaščine, išče mesta v Ljubljani. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Pisarniška moč 13.033«. 13.015

Trg. poslovodja, 27 let star, z večletno prakso, verziran v vseh strokah. — bi premenil službo. Položi 100.000 K. kavcije. Nastop januarja. — Ponudbe pod »Poslovodja 1/13.026« na upravo »Slov. Narod«. 12.969

Prodajalec spreten, se išče za 15. januar za Beljak na Koroskem. Zmožen naj bo nemščine, slovenščine in event. italijanščine. Več v slaščičarni Novotny, Ljubljana, Dunajska cesta. 12.835

Išče se dekle (boljša), ki zna samostojno kuhati ter druga hišna dela opravljati za malo rodbino (tri osebe) z še eno dekle. Dobro ravnanje. Plača 250 do 300 dinarjev. — Pismene ponudbe na: Dr. Gustav Boltek, bolniški ličnik, Petrinja, via Sušak, Hrvatsko. 12.920

Išče se strojepisko (prvovrstno) za tajništvo velikega industrijskega podjetja v Zagrebu, vedno perfektno hrvatske in nemške stenografije. Plača dobra. Reflektira se samo na prvovrstne sile. — Ponudbe na: Poštni predal 41, Zagreb, glavna pošta. 12.978

Kot domača učiteljica za ljudskošolske in trgovske predmete, nemščino, stenografijo itd. želi vstopiti pri dobri in ugledni rodbini v Ljubljani, mlada, zdrava in jako dobro kvalificirana državna učiteljica. — Ponudbe pod »Učiteljica 12.974« na upravo »Slov. Narod«. 13.001

Spretna vezilja

se išče za »Richelieu« de- lo. — Ponudbe na upr. »Slov. Narod« pod »Vezilja 13.005«. 12.973

Prodaj

Klavir se prod. Vpraša se: Trg Tabor 6, pritličje, levo. 12.963

Železno peč poceni prodam. — Pillar, Prečna ulica. 12.937

Zimska suknja se prod. za 550 Din. — Križevniška ulica št. 9, vrata 5. 13.012

Gramofon, dobro ohranjen, s 13 ploščami, napredaj. — Ogleda se lahko v Dravljah (Zapuže 15). 13.023

Nov smoking, krasno delo, se prod. izredno ugodno. — Pillar, krojaški mojster, Prečna ulica. 12.936

Perzijska preproga se prod. — Na ogled od 1.—4. ure popoldne: Poljanska cesta 13/L (Vasenta). 13.015

Napredaj: postelja z vložkom, omara za obleke in dve slike. Resljeva cesta 3/L, desno. 12.969

Harmonika, štirivrstna, dobro ohranjena, trdka »Zehnere« se prod. — Poizve se: Poljanska cesta št. 37 (gostilna). 12.966

Železna peč in štedilnik se po zelo nizki ceni prod. — Ogleda se pri Anton Kajin, Ljubljana, Ilirska 21 (na dvorišču). 13.035

Moško kolo znamke »Waffenrad«, skoraj novo — in nov eleganten dežni plašč — na prodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 13.030

Šivalni stroj, najfinejši originalni »Singer«, pravi ameriški sistem s pogreznjivim gorjnim delom in podaljšano mizo s šestimi predali, se radi selitve poceni prod. Poizve se pri urarju v Sevnici. 13.021

Stanovanja

Odda se soba s tremi posteljami, posebnim vhodom in električno razsvetljavo. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 12.956

Preprosto stanovanje v novi hiši, obstoječe iz dveh sob in pritlikin, takoj na razpolago. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 13.006

Na hrano in stanovanje se sprejme soliden gospod v novi vili na Prulah. Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 13.001

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 50 para, s davčino vred

Škoki

Lokal išče na prometnem kraju agilen, mlad, samski trgovec; event. gre kot konpanjon s posestnikom lokala. — Ponudbe na upr. »Slov. Narod« pod »Lokal 10/13.029«. 12.658

Razno

Ribje olje, medicinsko sveže, vedno v zalogi — drogerija A. Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1. 12.658

Strychnin, svež, dospel. — Drogerija A. Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Ob- lastveno koncesionirana prodaja strupov. 12.657

Poučnjem italijanščino in nemščino, kakor tudi konverzacio. — Vprašati pismenim po- tom na kapelnika Pauer, opera. 13.026

Poučnjem glasbeno teorijo; harmo- nijo, kompozicijo, zgodovino glasbe itd. — Obr- niti se pismeno na kapel- nika Pauer, opera. 13.026

Posoila

Posojilo 50.000 Din dam proti varni vknjižbi in dobrih obrestim. — Ponudbe pod »Dolgotraj« na posojilo 13.003« na upravo »Slov. Narod«. 13.031

Dopisovanje ženitna ponudba. Polnoleten mladenič, več dobre obrti, izobražen v več jezikih, želi znanja z mlado inteligentno da- mo s premoženjem, ali vdovo brez otrok, v sta- rosti do 26 let. Prednost imajo šivilje. — Ponudbe s sliko, katera se vrne: le na resne in značajne se da odgovor — pod »Zvesta in zanesljiva 13.031« na upravo »Slov. Narod«. 12.881

Jaslice, BOŽICNE IN NOVO- LETNE RAZGLEDNI- CE, velika krasna izbira, na debelo in drobno najceneje priporoča. — L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ulica. 12.281

Trda in dolga zima teka na duri. Z malimi stroški pa imamo lahko prijazno in toplo stanova- vanje, ako si nehamo aparat Topolcar, ki stedi kurivo in denar ter se naroči pri »Jugometalije, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18 ali pri R. Nimič i drug, Maribor. 13.016

Kot družabnik z večjim kapitalom želi vstopiti mlad samostojen trgovec in veleposrednik iz zelo ugledne družine, v kako dobro vpeljano industrijsko ali drugo do- bičkonosno podjetje. — Dopisi pod »Industrija 13.000« na upravo »Slov. Narod«. 12.854

Za Miklavžovo in božično darilo so najbolj primerni in poceni igračni športni vozički, tričikli, najno- vejša zmanjšana dvokole- lesa že za otroke pet let stare ter najnovejša sa- mokolnice (holenderji). — Tovarna »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlov- ska cesta 4. 12.854

Na dobro domačo hrano

se sprejme še nekaj oseb. — Poizve se: Poljanska cesta 8/L. 13.019

Travistovski sir Ia (polnomasten) nudi po 29.50 Din franko pošta ali železnica. — Trgov- sko podjetje K. Mahor- čič, Zagreb, Petrova uli- ca 35. 12.430

Simon K. Mar Ljubljana, Selenburgova ulica 6. Izdelujem oble- ke po meri in najnovij- šem kroju. Jamčim za- najkvalitetnejšo izdelavo. — V zalogi angleško in češko blago. 12.990

Lenota. Lepo obličje, lepe roke, lepe oči dosejem, ako uporabljam kosmetične »Etar-preparate«. — Raz- pošiljalnica — L. Oško, Ljubljana VII, Kavškova cesta 24S. — Cenik brez plačila. 13.017

Dežne plašče »Waterproof« (nepremoč- ljive), gumij, pelarine za- dame, prevlečene s svil- o in usnjene suknitve pri- poroča Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 3. 11.993

Hišni posestniki! Od snega pokvarjene žle- bove in druga popravila izvršuje najhitreje in naj- solidnejše »Jugometalija« splošna kovinska indus- trija, Ljubljana, Kolodvor- ska ulica 18. 12.844

Najlešše darilo za Miklavža je lepa šat- la finih bonbonov, katere (poleg velike izbire vsa- kovrstnih bonbonov) se dobijo od 10 Din naprej v veliki izbiri v slaščičar- ni Kalas, Ljubljana, Ži- dovskova ulica 3. 12.821

Milo, cca. 64—66 % maščobe à Din 14.50 kg, postavno kolodvor Zagreb, v sve- lo lumeni barvi, nudi — »Tribore, tvornica mila, Zagreb, Zavrtnja 33. Telefon 15—50. Sprejme se zastopnik. 12.933

Dalmatinskog vina (novoga, crnoga) i slat- kog filitranog mo- šta — franko štacija Bakar ili Gospić — u transportnim bačvama od 700 l po 475 dinara za 100 litara netto. Polovica ka- se unaprijed po pouzecu. Ostalo po dogovoru. Jo- sip Budak Ignatjev, Karlo- bag, Primorje, Hrvatsko. 12.229

K. Widmayer pri »Solncu« za vodo. Velika izbira volnenih jopie in cepic. Raznovrstno perilo. Svil- nati in drugi robci, šer- pe. Manufakturno blago. Oblečke in predpasniki. Vsa oprava za novoro- jenčke. Majje, nogavice domačega izdelka. Ven- čki in šopki za neveste, odeje (kovtri). Edina za- loga peš (abtahov). Na debelo primeren popust. 10.527

HALO! GUJETE! HALO!

Svetujemo Vam, da ja ne kupite preje kake emajlirane kuhinjske posode, predno si ne ogledate blago od »NOVODOŠLE PARTIJE« v veliki izbiri pri »FORTUNA«, trg. dr. Blizjak & Comp., Ljubljana, Krekov trg 7—8 (poleg Mestnega doma).

EN GROS — CENE KONKURENČNE — EN DETAIL

Donar za Božič prihranite

če kupite za obleke ostanke moškega in ženskega blaga pod lastno ceno pri **Lenasi & Gerkman** Ljubljana

„Šentjanški premog“

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po origi- nalnih cenah premogovnika v celih vagonskih pošiljkah PRODAJNI URAD šentjanškega pre- mogokopa AND. JAKIL, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.

Pozor trgovci!

Z novim letom oddam trgovino z mešanim blagom vsled bolezni z vsem inventarjem in zalogo za dobo 10 let o najem. Stanovanje na razpolago. Trgovina se nahaja v bogatem industrijskem kraju na Kranjskem. Detajlni letni promet znaša Din 2 milijona. Po- trebni kapital samo Din 250.000.—. Ostanek po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo Slov. Naroda pod »Resni reflektant-11819«.

Poljedelski stroji

prvovrstne izvršitve naravnost od izdelovalnice

Wöllersdorfer-Werke A. G.
WIEN, Schwarzenbergplatz No. 3.

Velika zaloga! Velika zaloga!